Kaina 10 Pf.

Nr. 22 (1184) Vilnius, 1943 m. gegužės 29 d.

SAVISAUGOS DALIŲ SAVAITRAŠTIS

LEIDŽIA LIETUVOS SAVISAUGOS DALIŲ ŠTABAS
Vyr. redaktorius *Kpt. Simas Orzekas.*

Redakcijos ir administracijos adresas: Vilnius, Jezuitų g-vė Nr. 3
Telef. per Vilniaus kariškąją: Vyr. redaktoriaus — 22. Redakcijos ir administracijos — 24. Priėmimo val.: 8 — 14.
Spauda: Kauen-Wilnaer Verlags- und Druckerei G. m. b. H., Wilna St. Annenstr. 3, Ruf 15-66.

Dideli priešo aviacijos nuostoliai

Pastarają savaitę kariniai veiksmai Rytų fronte daugiausia apsiribojo vietinio pobūdžio žvalgybiniu ir smogiamųjų dalinių veikla.

Širiųje ir šiaurę nuo Lisičansko ir Pietvakarinėm nuo Suchiniči, sovietų vietinio pobūdžio puolimai, priešui patyrus didelių kruvinų nuostolių, nuėjo niekais iš dalies kovos vyrai pėsči vyra. Šaunūs kariuomenės gynimosi kovas aviacija rėmė nuolat puolant smigiamieisiems lėktuvams ir bombonešiams.

Prie Kaukazo pakraščio aviacija nuskandino kelią sovietų tiekimo laivus ir smarkiai bombardavo geležinkelių transportą bei svarbias sovietų šikrovinės stotis. Totimosios šiaurės vandenyse lengvieji vokiečių kovos lėktuvai nuskandino 3.000 to talpos priešo prekybinį laivą. Smarkiai puldama stambiai priešo šikrovinės stotis. Vokiečių aviacija ties viduriniąja Volga bombardavo didelę lėktuvų ginklavimo pramonės įmonę. Sovietų bombonešių junginiui mėginus puilti vieną vokiečių lauko aerodromą, iš 11 puolusių priešo lėktuvų, numušta 10, jiems dar nepasiekus savo tikslo. Jūroje ties Zvejų pusiasiu, pasiekiančiu 8.000 brt. priešo krovinių laivas.

Viduriniame Rytų fronto ruožu užnuargyje smarkiems 18 gaujų stovyčių su partizanais gaujomis ir pasimta didelis ginklų ir atsargų grobis.

Paskutinių metų Rytų fronte ypatingai pasižymėjo rumunų naikintuvų junginiai. Oro kautynėse per trumpą laiką buvo numušta 31 sovietų lėktuvas, o kiti 5 sunaikinti žemėje.

Gegužės 21 d. Viduržemio jūros srityje vokiečių aviacija sunaikino 18 priešo lėktuvų. Greitieji vokiečių kovos lėktuvai šeno metu asmingai puolė aviacijos bazes Maltos saloje. Gegužės 22 d. Viduržemio jūros srityje vokiečių naikintuvai ir oro pajėgų prieškiečiuvinė artilerija numušė 20 priešo lėktuvų. Taip pat vokiečių kovos lėktuvai nakties metu puolė priešo laivus ir karinius įrenginius Didžiųjų uoste.

Vokiečių povandeninai laivai iš stipriai apsaugotų lydimųjų vilkstinių Siaurės Atlante per paskiras kovas paskandino 10 laivų bendros 55.000 brt. talpos. Dar 4 laivai buvo torpeduoti. Vienas kovos lėktuvas Atlante bombomis sunkiai žuisnėjo priešo prekinį laivą. Vytų Biskajos vokiečių povandeninės laivas numušė vieną priešo bombonešį.

Stipriam britų kovos lėktuvų junginiui ties Olandijos pakraščiais nesėkmingai puolus vieną vokiečių vilkstinę, karo laivyno sargybiniai laivai numušė 7 kelių motorų britų lėktuvus ir dar 4 sunkiai sužalojo.

Priešo aviacijai dienos metu puolant Vokiečių įlanką, gyventojams padaryta nuostolių. Tap pat padaryta daug žalos Vilhelmshaleno ir Emdeno miestu srityse. Nemažai vokiečių kuriamoriotorinių bombonešių Užimtosiose vakarų srityse sunaikinti dar 4 priešo lėktuvai. Žuvo 2 vokiečių lėktuvai.

Priešo bombonešių junginiai numetė daug sprogstamųjų ir padegamųjų bombų į Dorfmundą, kur gyventojai turėjo nuostolių ir padarytą daug žalos pastatams. Numušti 33 puolę lėktuvai, daugiausia bombonešiai. Naktį buvęs gegužės 24 d. britų aviacijai puolus vakarų Vokiečijos sritis, numušti 44 britų bombonešiai.

Greitieji vokiečių bombonešiai nakties 1 dienos metu puolė įvairius karinius objektus Londono srityje ir Anglijos pietų pakraščiuose: kaip uostamiesčius Bournemouth ir Hastings. Stiprios aviacijos palėpės taip pat puolė angių laivų stayklų vietovę Sunderlandą. Miesto ir uosto srityje kiło didelį gaisrai. Taip pat sunkiejė vokiečių lėktuvai skiriningai bombavo Bone ir Didžiųjų uostus. Smarkiai sužalotas vienas priešinis laivas. Viduržemio jūros srityje numušti dar 9 priešo lėktuvai.

Naktį į gegužės 26 d. britų lėktuvai vėl puolė Vokietijos sritis. Numušti 24 puolę bombonešiai Viduržemio jūros srityje ir ties Atlantu paskraišės sunaikinta dar 15 priešo lėktuvų. Bombarduotas Bizertos uostas. Greitieji vokiečių kovos lėktuvai sunkaus kalibro bombomis puolė įmonės Irenginius ir aprūpinimo įmones Bringhtone uoste.

OFENZYVA AR DEFENZYVA

BERLIN. Karinis DNB korespondentas dabartinę padėtį karo frontuose nusako kaip paprastai kiekvienas karo metais pavasari baigiamų paskirtųjų pasiruošimų metu. Karinis korespondentas rašo: Burtas — ofenzyva ar defenzyva — dar nėra galutinai mestas. Tačiau jau dabar galima paskyrti, kad vokiečių puolę pastruošimai kiekvienai iš šių karo vedimo rūšių jau yra baigti — tekrėkia tiktai paspausti mygtuką, ir vokiečių ir ašies kariniai planai pereis į naują etapą — realizavimo. Tie planai, kaip iš karinių vokiečių sluoksnių teinka patirti, yra pagrįsti gauzia žvalgomųjų organų parzabenta medžiaga: Rytuose — daugiausia aviacijos, — Vakarouse — be to, dar specialių karo laivyno vienetų. Toji nedėjaga leidžia gerai supnasti priešo planus. Savaime suprantama, Raudonosios kariniuose sluoksniuose nepraistiarna nė puse lūpų, ką vokiečių vyriausioji kariuomenės vadovybė galvoja apie priešo planus. Vis dėlto matyti, kad ten, ne kokio abejojimo, esama ofenzyvinių planų. Čia kaip tik yra vienas iš tų punktų, kurius tritų paktų valstybių vadovybe — grynai objektyvai spręndžiant — tenka laikyti pranašesne už savo priešus. Kiek vieningi yra tritų pakto valstybių karo tikslai ir kiek vieningas viena iš karo spaustas, tiek priešo stovyklojo yra skirtingi tie pagrindai, dėl kurių jie išėjo į karą, ir tie metodai, kuriais jie tori savo tikslus pasiekti. Pastarojį Churchillio kalba davė tam tikslui vertingos medžiagos išvadoms pasidaryti, nors vokiečių kariniai sluoksniai yra toli nuo to ir ja teisdomi kaip būdingai pavaizduojančia karo planus priešingoje stovyklojo, nes visas sverbiausias išvadas vokiečių vadovybė pasitraukė iš pačios karinės situacijos, apie kurią vokiečių sluoksniuose manoma, kad ji priešui yžeg-kiais atvejais parodys įvairių staigmenų, jei jis yra įsitikinęs, kad iniciatyva ofenzyvai arba defenzyvai turi tiktai savo rankose arba jei manas, kad ašies vokiečių ofenzyvai arba defenzyviniai pajėgumas jau yra pasiekęs kulminacinį taską ir dabar pradeda pamažu kristi. Netgi atrodo, kad vokiečiai puošę su tokia prigi stovyklos pažiūra sutinkama. Apie Rytų frontą konkrečiai galima tik konstatuoti, kad jis parodo pirmuosius pavasarinio judėjimo ženklus. Ab initio dabartinėje stengiamo žvalgo antrą apčiupinėti, kas matyti iš gustiprėjusios smogiamųjų dalių veikdos. Vokiečių vadovybė dabar jau turi gana plną vaizdą priešo žygiavimo, kuris ištisas savaites vyko ir ypač liečia sritį į pietus nuo Maskvos, taip pat Kursko sritį. Taip pat žinomi šių žygiavimų artilerinių svorio centrų sudarymai. Po viso to, ką sako turimi duomenys, sovietų žygiavimą bendrai tenka laikyti baigtu. Jis rodo, kad priešas žada vasaros ofenzyvos. Vienas tos ofenzyvos kilęs, kaip atrodo, yra siekimas palaintį tąsiūsnuoj vokiečių Orlo lanką, nes šis fronto išsiūvimas stipriausiai riankuoja sovietų žygiavimo judėstus. Turint galvoje faktą, kad vienokį ar kitokį priešo sumanymą yra žinomi, nesukėsime manydami, kad jį vokiečių puolė ištisa eilė sitinkamų priemonių. Ryšium su tuo taip pat negalima nepaminėti, kad visose vokiečių kariuomenės okupuotose Rytų sritysse vykstą gyventojų judėjimas, kuris padarys įtakos būsimųjų kaujų vaizdui. Rusai, gudai, ukrainai, kazokai, totoriai ir įvairios Kaukazo ir tiurkų tautų grupės, sudarė savarankiškus sąstatus ir paruošimas. Šis savarankiškumas rodo kariną jėgą, naują bei žymų vokiečių karo frankto sustiprinimą.

Bolševikinio melo manevras

BERLIN. Bolševikų laikraštyje „Pravda" spausdinamas „Komunistinio Internacionalo Vykdomojo Komiteto nutarimas", kuriuo norima įtikinti, kad „Komunistinis Internacionalas kaip komunistinam judėjimui vadovsjantis centras paskirose valstybėse likvidojamas". Su žydiškiu aukštumu pareiškiama, jog komunistinio internacionalo organai esą „atnalaidojamo ir nuo Igilioilinių išareigojimų".

Dėl šio pareiškimo, kuris yra didžiausias pastarųjų metų ašies priešų agitacinis triukas, matyt, turės ryšio su priešė dėl dienos Maskvoje sušaukiamos Tautų Sąjungos konferencijos. „Pravda" pažymi, kad jis esąs tiktaisas su žitiosa eilės daugelio šiuo metu iš bolševikės veikios tvarkoto kraštų kūrimuisiu „pritarimu". Po to išvardinta eilė pavadžių, daugiausia žydiškų, kurios Maskvoje atstovaujančios „Italija", „Rumunija", „Suomija" ir kitos kraštus.

Pranešant kas tokie tie dalyvavusieji tame Maskvos apguašės manevre, parodoma, kad tai tėra jūlė žydų sveikuliacija žmonių kvailumi ir atskiedžiami bendri žydiškųjų plutokratų ir bolševikų naikinimo planai.

ROMA, NL. Romos politiniuose sluoksniuose teneiginė kad tarptautiniams komintemo panaikinimas jeigu jis iš tikrųjų būtų padarytas, turėtų sukėlti visutinę bolševikinio reiškinio krizę. Panaikinus komintemą, nuetiu niekais visa sovietų konstitucija, kurios centro, kaip žinoma, yra principas „visų šalių proletarų susivienijimas". O jeigu pasėlinės sovietinės konstitucija, tai tuo žalutinai įrodoma kad tariamas komintemo panaikinimas tėra eksportui skirtas gaujalės manevras.

STOCKHOLMAS, NL. „Nya Dagligt Allehanda" pareiškia, kad nors komunistų internacionalas ir mirė, tačiau proletarinė pasaulinė revoliucija teslama toliau sovietinės organizacijos Mopro priedanga. Jį esanti paralelinė komintemo organizacija. Mopro organizacijos uždavinys, tarp kitko, esąs rinkti lėšas kitais kraštais komunistams. Jį taip pat siekiantį ruošti kultūrinius vakarus, paskaitas, Sovietų Sąjungai naudingų informacijų rinkimą. Toliau laikraštis teroda, kad esąsi dar viena sovietų organizacija, VCKS (Vienasąjunginė organizacija kultūrinisams ryšiams su užsieniu palaikyti), kuri siekianti panašių tikslų.

ON AUNUAS, Antrašte „Stalinas pasroviui su žydais" lietuvių dienraštis „Ateitis" pasisako dėl naujo apgavystės manevro ryšium su tariamu bolševikų komintemo panaikinimu. Laikraštis, tarp kitko, rašo: Galimas dalykas, kad kurioje Amerikos provincijoje tikima šiuo naują žydiškos bolševizmo apgavystės manevrą. Tačiau nuo Kauno iki Madridą niekas jam netiki.

BOLŠEVIZMAS IR ŽYDIJA

Nuo to laiko, kai žydija sudarė atskirą tautą, jį visomis priemonėmis siekė ir siekia užvaldyti pasaulį, įsigalėti jame, o kitas tautas pavergti. Jėgiu pasiekęsiai sėną tęstamentą, taip vadinamą žydų istorija, tai pamatysime, kad jame pabrėžtinai pasakyta, jog žydų tauta yra Dievo „išrinktoji tauta", skirta valdyti pasaulį. Tas tvirtinimas ir sakyta žydiškame taimude, kuris tuo nepasitenkina, bet ragina nekęsinti kitas tautas, joms visais būdais kenkti, o jei yra galimumu, tai naikinti. Pagal žydų tikybą, kitos tautos narys nėra žmogus, jis yra „gojus", nešvarus vergas, skiriąs žydų tautai tarnauti, už ją dirbti, kad „išrinktoji tauta" galėtų be darbo ir vargo patogiai gyventi. Visi kurie tik nenori žydų tautai tarnauti, nenori būti jos vergai, turi būti naikinti. Išžvytė, kad nekliudytų žydų tautai plėstis ir viešpatauti pasaulyje. Nuo to laiko, kai buvo sugriauta Jerozolima ir žydų tauta buvo išdėstyta po visą pasaulį, žydai priėjo tos išvados kad ne jėga, bet auksu reikia valdyti pasaulį, nes pagal jų išvedžiojimus auksas yra toji jėga, kuri valdo pasaulį.

Kiekvienoje volstybėje, kur tik atsirado žydų, jų įtaka nuolat didėja. Jie skverbėsi į valstybės ekonomiją gyvenimą, ir į tas vietas, kur būtų galimas pasipelnyti, visomis priemonėmis rinkdavo turtus, kad jų pagelba galėtų valdyti pasaulį, ir per auksą diktuoti savo norus. Sukčiavimus, apgavystes naudkaitimus tiems jų tikybos leidžia ir net skatina, jeigu tos priemonės stneša tą tautai naudą, o kitoms tautoms žala. Žydas iš prigimties yra balbys ir turi niekšo bruožus; taigi visas savo kombinacijas darydavo slaptai, visuomet pasilikdavo šešėlyje daugiausia veikdamas per savo patikėtinius, kurious už auksą nedavo kiekvienoje tautoje. Ten, kur kitaip nebuvo galima veikti, jie keisdavo savo tikybą, užsimaskuodavo, bet vis tiek likdavo žydais iš žydų naudai veikdavo.

Būdami išskiriąsiyti po visą pasaulį, žydai nenustojo savo organizuotumo, nes visą laiką buvo valdomi per „išminčių taryba", kuri savo būstinę sukūrė Amerikoje ir Anglijoje. „Išminčių taryba" turi neribotą valdžią ir savo disponėjimi milžiniškus turtus. Jos nutarimai privalomi kiekvienai žydų bendruomenei ir atskiram jos nariui, netgi rinti kokioje nors valstybėje toji bendruomenė būtų. Savo turtais taryba finansuodavo visus žydiškus veikėjus, kurie turėjo vykdyti tarybos instrukcijas, o tas instrukcijas teikdavo tos valstybės valstybės, visomis turėdavo kiekvienoje valstybėje. Taip veikdami, žydai pamažu kiekvienoje valstybėje įsigalėdavo, įgyvendindami savo siekimą jiekono, nei jų rankose buvo didžiausi turtai. Žydai galėdavo kiekvienu momentu kiekvieną valstybę finansiškai užgniaužti ir neklausančią tautą priverstinai sukiu.

Po Didžiojo karo, kai subyrėjo caristinė Rusija, žydai sukūrė rusų tauta, ir panaudoję visą turimą savo naudai galią, pasiekė valdžios ir įsivieškėpavo didžiajame Europos plote su 180 milijonų gyventojų. Visus tuos, kurie galėjo jiems demaskuoti, jie išžudė. Žydai visą rusų inteligentiją ir visus tuos, kurie drįso jų galėjai pasipriešinti. Rusijoje įsivieškėpavo bolševizmas, bet dažnai tik maskė, kuriu už kurios stovėjo žydų „išminčių taryba" su savo siekimais viešpatauti pasaulyje. Didėl žydų priešai buvo pravoslavų ir kitokių tikėjimų žmonės, tai jie nusigailėjimo bolševizmo kraštę išžudė šventikus ir kunigus, o kitą jų dalį įtrėmė į privėrėjimų darbų stovyklas, kur tie turėtų iš bado ir nuovargio mirti. Pradėjo sukėtė nauja žmonė, kerta, kluonią žydų norams. Be priešteravimo vykdamiš jų įsakymus. Kiekvienas žmonės manė, kad visa bolševikinė valdžia yra Stalino arba Molotovo rankose. Tegul pamėgina viesgėis Stalinas nėrytės, ėjyti žydų „išminčių taryba" instrukcijų, tegul padaro nors vieną žingsnį, priešingą žydų interesams, arba tegul uždaro kokią nors žydiškąją sinagogą ir pavertęs ją klubu, kinu, arba sandėliu, kaip jis tai padarė su pravoslavų ir katalikų bažnyčiomis, tai tuojau pats Stalinas išnyktų iš valdovų tarpo, kaip išnyko Lenkijos ir net ne mėgino vesti rusų nacionalinę politiką.

Po bolševizmo įsigalėjimo Rusijoje, pasaulinė žydija įgijo jėgą, kuri drasiąs su lėšiuptu iš kitų tautų aukso buvo avanposiu į galutinį žydijos tikslą — pasaulio viešpatavimą. Bet čia jiems netikėtai kelia pasirodo naujas faktorius, kuris sumaišė jų kortas, galėjo nustumti juos iš pasirinkto kelio ir atitolinti jų galutinį tikslą. Tuo naujų, priešingų žydiškiems interesams faktoriumi buvo nacionalistinė Vokietija. Kol Vokietijoj buvo ribojamos žydų teisės, kol jie buvo stumiami iš Vokietijos ūkio ir ekonomijos gyvenimo, kol žydai yėjo, nes viena valstybė toje kovoje su žydija negalėjo jiems daug pakenkti. Bet kai Vokietija atšaisė privatinę žydų sukėsą ir vietoj jos sėnėjo atžvilgiu vadovaujančiu elementu, tai šito žydams buvo perdaug. Amžiais plėsdama kitas tautas ir auksu jėgą, ji pradėjo ridiniuiu turėti niekuomet negalėjo sutikti, kad tie turtai likų neprijaužinti, be vertės. Reikėjo ka nors daryti, skubiai leikoti išeities, nes ir kitos tautos galėjo pasekti Vokietijos pavyzdžiu ir taip pat vienintelių vertingų elementų pripažįsti darba. o ne auksą, ypač kai tas auksas jau buvo sukoncentruotas žydų rankose. Toks vertybių pakeitimas galėjo amžiams atitolinti žydijos numatytą tikslą ir net padaryti jį nebepasiekiamu. Aiškinti žydų tautai apie tai, Pavartojus savo iš ankstyvesnių laikų įgytą visose valstybėse jtaką, pavartojus sukrautus turtus, žydija iš pro-vokė karą, kuris turėjo sugrąžėti jų ekonominą viešpatavimą pasaulyje. Bolševikinė Rusija, kiusnus irankis žydiškose kombinacijose, dar nepasiekė pasiruošė karui, dar nebuvo parengia užtektinai ginklo ir kitų priemonių reikalingų karui. Tačiau nuo to laiko, kai Vokietija pažino žydiškus siekimus ir pradėjo juos keiti sveikomon, milžiniškas žydijos aparatas pradėjo veikti, kaldamas ginklus ir ruošdamas jėga ginti savo pasaulio viešpatavimą. Tuo tikslu buvo labiau liko prispausta, teroras padidėjo, žmonės žūdavo, mirdavo, kad gyventų žydai.

1940 m. pavasarį, kad žydų tarnyboje esanti rusų armija jau yra pasiruošusi ir norėdami išbandyti savo jėgas, bolševikai okupavo Pabaltijo valstybes ir Bessarabiją ir Rumunijos Besarabiją. Kiekvienas pažįsta žydų charakteri, jo baiłumą ir niekšiškuma, taigi stebėdamas tyčiąus aiškiai galėjo matyti, kad tie visi veiksmai buvo daromi pagal bendrus žydiško charakterio bruožus. Bolševikai buvo sudarę su Lenkija ir Lietuva nepuolimo paktus, bet Lenkijai pradėjus karą su Vokietija, bolševikų kariuomenė įžengė į Lenkiją ir okupavo tuos plotus, kuriems anksčiau garantavo neliečiamybę. Lietuvai bolševikai paktą ir didžiausio prielankumo sutarties, bolševikai steigia Lietuvos teritorijoj savo bazes, veliau, laukydami tinkamo momento sutarti, okupuoja Lietuvą. Visa tai daro planingai, palaipsniui, įsitikinę, kad jiems tai daroni negręsia pavojus, kad niekas jų už tai nenukrauš. Okupavę Lietuvą ir kraštą, kaip veikė atsargiai: nejudino bažnyčios, tikinimokas paliko po 30 ha, darbininkus liūliavo pažadais rokios stakos priežiūrėjai, net, kad vėžiai galėjo ir pajuto, kad jiems jau niekas nebegali pasipriešinti. Iš jų veikimo Lietuvoje aiškiai matome, kad bolševizmas yra tik širma žydiškos sistemos naikinti kitas tautas arba padaryti jas kiusniais vergais.

(Nukeita į 2 pal.)

(TĘSINYS)

SEŠTAS IR PASKUTINIS TARDYMAS

Birželio 13 d. naktis metu buvau paskutinį kartą tardytas. Ir aš kartą buvo užduodami tie patys klausimai. Nuaje tik tiek, kad tardytojas reikalavo pasakyti, kas ir ką pasakė mano tarnaičiokas Jatsiga vienam kambaryje į vieno bendradarbio klausimą: „Kas girdėt?", ir kokiam asmeniui papasakojau slapto lietuviškos laikraščio „Laisvė" žinias, kiau, kad nepamenu. Tada tardytojas daug kartų griežtu tonu reikalavo atsakyti į šiuos du klausimus ir vartojo represijas.

Be to, šio tardymo metu tardytojas Šologub man parodė Kazio fotografiją ir paklausė: „Ar pažįstit?" Tai mane nustebino ir atsakiau: „Taip". Kazi senai pažinojau, su juo iki vasario 13 d. tarnavau viename jataigole. Iš parodytos fotografijos supratau, kad jis tos pačios areštuotas ir tardomas. Iš tardytojo klausimų ir parodytosios fotografijos supratau, kad reikalas sukasi apie tos vietos, kuriose aš dirbau betarnaudamas tiki 1941 m. vasario 15 d.

MUS PROVOKAVO

Birželio 14 d. enkavedistai mus norėjo iš 7 kameros išprovokuoti, telegrafuodami per sieną. Jie į sieną atsišaukė ne tos vietos, bet kitoje ir skirtingu garsu. Laimei, mes supratome ir neatsakėme. Nuo to laiko paskikabėjimus Morzės abėcėlė buvo su 7 kamera nutraukiame, o su šešiolika 9 kameroje J. sudaręme slaptažodį — raktą, išsaukimo pagrindan paimdami padėvėtųjų pirmasias raides, tai dažnai man telegrafuodavo ir suteikdavo įvairių žinių, nes jo kameroje dažnai keitėsi kalinial. Ypač svarbų pranešimą gavome 1941 m. birželio 17 d.

GAUNAME SVARBIŲ ŽINIŲ

Birželio 16 d. aple 21 val 30 min. J. Morzės telegrafu pranešė, kad į jų kamerą atvyko naujas kalinys, kuris pranešė, kad greitai bus karas, būsime laisvi. Tiek teisėjukės pranešti tiki šviesuoko, skelbiančio eiti miegoti. Šios trumpos žinios mus labai sudomino.

Birželio 17 d. 13 val. rytio mano Adolfas per Morzę vėl susitartu slaptažodžiu šaukia mane. Pradedame kalbėtis. Jis pranešė, kad vakar vakare į jų kamerą atsiųsta dintas ką tik Keune areštuotas gusarų kapitonas A., kuris papasakojo: bolševikai masiniai sušimdinę vyrus bei moterį, jaunus bei senius ir juos sunkvežimiais veže į geležinkelio stotį; lebai daug lietuvių karininkų areštavo; tuojau bus karas; pas mus viskas gera, greitai būsime laisvi ir t. t. Aš dėl viso ko telegrafavau ir paklausiau, ar žinios patikėtinos. Adolfas atsakė: „Tikrai ir tauk". Viens kos žinios mane visai gerai nuteikė, nors kitą 3 kameros dalyvisai abejojo.

VAŽIUOJU Į LUKIŠKIUS

Birželio 19 d. aple 23 val grįžęs iš tardymo kameros vienas lenkų pasakė, kad girdėjęs iš enkavedistų ir pastebėjęs, jog labai daug yra areštuotųjų ir NKVD kalėjimo administracija neturinti kur jų sutalpinti. Dar su juo kelias kartus gavau iš vyresniojo prižiūrėtojo palepėjimą kelti ir susirinkti savo daiktus. Tuojau buvau iš 8 kameros išvestas, man buvo grąžinti iš sandėlio mano daiktai, buvau išvestas iš požemių ir pasodintas į šarvuotą sunkvežimį, slovėjusį NKV VD kieme. Labai spėdžiaugiau, kad pagaliau esu apleidžiamas iš čia. Ir koks buvo mano nustebimas, kada į tą pat sunkvežimį atvedė ir pasodino seną mano pažįstamą, istorijos bendradėrbį ir pačio lyjo lektuvą K. Kol nuvežė į Lukiškio kalėjimą, mudu turėjome apie 5 val, laiko pasikalbėti. Iš jo pasakojimų sužinojau, kad ja kol ką perdaug tardytojui išplepėjo. Pardavė jam užmetimų. Iš pasižadėjo kito tardymo metu savo parodymus atšaukti ir po apsaigoti tardytojui šauju surašyti protokolą. Suprataus, kad jau nebejmanoma tardytojui Sologub atsakinėti į klausimus „nežinau ar nepamenu". Aš irgi nuspręndžiau kito tardymo metu kai ką pasiaskyti, nes kitaip jau nebebuvo galima, norint išvengti kankinimo ir tardymo nuomos. Kai nuo 38 § 10 punkto nebeišsiaiskinsiu.

Lukiškio kalėjime draugą K. pasodino į vienuką Nr. 220, o mane į vienuką Nr. 219.

GAUNU SAVO KONSERVUS

Čia atidėjusamas daiktas paraigėnui lietuviui Kutkui, jį paprašiau sudėvėti sąlygas, kad galėčiau su-

ALG. SKINKYS

IRONIJA

Žydrių žvaigždučių žvilgsnial
Ibalkitūs
Skliautuose merkiasi tylial.
Ilsėna mintys pasivaikščiot
Laukų saulėžydės keliais.

Ir ant žiedų, kiekvieno žiedo
Matau pakybusius dienas...
Ilbiškius ramunėlė kliedė,
Tokia bevilitiška viena.

O mėnesieną baltos burės,
Danzus ir mėlyni slai
Kelstai (mane paslitiri:
— Ka to, kliedėna, pamilai?!

Ar negeriau ilsėt, negrįžti
Ir nieko, nieko neregėt;
Vien tiktai laimę vakarykščią,
Kalp plevų rūką paruošt?

Pavasario darbai sąjungininkų karo „sodelyje"...

BOLŠEVIZMAS IR ŽYDIJA

(Atkelta iš 1 psl.)

Žydas balius, kol neturi savo rankoje jėgos to nėra įsitikimes, kad jam negresia pavojus. Bet kai pajunta jėgą, jis lieka sadistiškai žiaurus, ai maloniausiu žiotis ir besišypsąs kitų tautų kraują, į kančią mosteri, valiką ir stengiasi dar tas kančias padidinti. Visa tai vykdydamas Jo žiaurio kaip dėsnis pagal savo tikybos dėsnius. Vadinas, naikina žydijos „neapkenčiamus „gojus" Tai siūlai žydo Kenigo teikiamų karininkų kapai, o tokių kapų žydijoje yra tūkstančiai. Ir jie viei lidygo, kad patenkintų žydiškus sadistiškus jausmus.

Mes matome, kad karui prasidėjus žydai bėgo iš tų kraštų, kuriuose jie yra viešpatavę, bėgo nesidalydami, bet kai atsidūrė jiems nepavelingose vietose, vėl pradėjo rusų tautą kurstyti naginti tavoji tiki paskutinio kraujo lašo. Tuo tarpu ar matė kas nors žydą paprastu karšreivio, su šautuvu rankoje? Ar dabar yra bolševizmas be žydų? Ir žydai Jeigi ir yra, tai tik nepaprastų karšreivių, bet politrukų, arba enkavedistų, kurių vieksas kitus stumsti į prazūtą o patiems lieka tik vietos vėjo. Kad bolševizmas yra žydų valdymo sistemos žirma, dar įrodo tas faktas, kad ir pas mus Lietuvoje bolševikų leikals nė vienas žydas nebuvo paprastas karšreivis, bet visi jie sėdėjo vadovaujančiose vietose, jie buvo vadovais, instruktoriais, o dirbti turėjo kiti, nepriklausantieji žydai.

Žydai panaudojo visą savo jėtką, kad galėtų enginti savo pozicijas. Jie nesigaili nieko, ypač kitų tautų kraujo, kai galėjo, vieksgauti ir saulyje. Maiskis sėdi Anglijoj, Litvinovas Amerikoje, nes ten yra jų „žlimėnių taryboė". kuri duoda per juos savo instrukcijas, kaip ir kiek kara, audero planus. Jie yra Anglijoj ir Amerikoje ne dėl to, kad jie gėbės diplomatai, bet dėl to, kad jie yra „žlimėnių taryboė" patikėtiniai, kurie žinomės su Rusija valdančiais žydais.

Šis karas nėra karas tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos, bet karas tarp arijų ir žydijos; todėl visos tautos, kurių gyslose nėra žydiškojo kraujo, turi stoti į kovą su žydų gėlybe... nes atvirkčiai visos žus, kaip žuvo tie žmonės Rusijoje, kurie nepanorėjo tikti žydų vergais, kaip žuvo 12 tūkstančių lenkų karininkų, kaip žūsta arba jau buvo milijonai lėvėčių iš jų buv. okupuotų kraštų. Lietuvių tauta, būdama gynnos arijkos kilmės, turi žinoti, kas ją laukia, jei žydija nebus demaskuota ir jos žirma, bolševizmas, nebus sunaikintas. Todėl kiekvieneas lietuvis turi įsijungti į tą kryžiaus karą, ar tai gintis rankose, ar tai darbu, bet ne vienas neturi likti išdaviku savo arijkos kilmės, išdaviku savo tautos. Klysta viešoji nuomonė, kad Anglija ir Amerika apsaugos juos nuo bolševikų rankos. Anglija ir Amerika yra žydų itakoje, ja valdo žydų „žlimėnių taryba", kurių įrankis yra bolševizmas. Kiekvieneas žino, kad anglijai ir amerikiečiai yra biznieriai, jie parduoda savo prekes tik tam, kuria gali mokėti. Tuo tarpu bolševizmas amerikiečiams ir anglijai teikia ginklus ir maistą be pinigų, net neturėdami vilties, kada nors atgauti nors dėžinta dalį to, ką davė. Šis faktas irodo, kad žydija nesiskaito pasaukoti visus iš kitų tautų prakalto surinktus turtus, kad apginti savo pozicijas. Net kuo tiglau tesėdėkiams, tuo daugiau tai tauta gali sužinoti, jog jos kiti šiol tamavo žydiškiems interesams. Net rusų tauta, 25 metus teroro mokyta, kiaušyti žydiško balso, pradeda atbusti ir netoli tas momentas, kai supras, jog žydija yra žmonijos nelaimė ir ją karto numes jai primesta žydiškoj jungo. Kai nebus Europoje žydų, nebus ir karo.

Lietuvia tauta gerai pažino žydiją. Žino, kad priek karą žydai Lietuvoje gyvenos laisvai, plačiai dalyvavo šios ekonominiame gyvenime, iš prakaito mūsų tėvininkų bei darbininkų krovė savo turtus Bet atėjus bolševikams, jie lietuvių tautą apsimetė esąs žydais, kad ir kitos tautos porieišiu, ir patys išvieksnatavo. Dar priek karą, turtinga Lietuvos žydija iš lietuviškai pinigais šėlėję bolševizma, nes bolševizmas ir žydija yra vienas ir tas pats, tiglaišė ne tik Lietuvoje, bet ir visam pasaulyje. Iranksi brangesnis, negu ta tauta, iš kurios prakalto jį mito. Kas iš lietuvių nestoja į kovą su bolševizmu žydiją, tas tėšuoda savo tauta, tas taranauja žydiją ir padeda jai isigaleti pasaulyje, kuriu valiau šiuo nuo žydiškojo teroro.

M. B.

Taigi, Siandien ir aš atsidūriau tokioje pat vietoje, kaip paminiau. Meldžiau ir atsidaviau Dievo valiai bei likimui.

Birželio 22 d. po pietų man esant prie kameros langą, priėjo prie mano kameros langą ir stiklai išbyrėjo. Tą pat dieną man paprašius, tas pats prižiūrėtojas davė degtukų. Tėšęs laiviės susirinkti, kad ir laikiukie kalėjimo lieti pat šio karo buvo likę tarnauti per 12 asmenų, kurie ne tik nebuvo suboševikėję, bet dargi veikė prieš bolševikus. Jų pasidėbavimo eiksa bėgdami bolševikai neišgabeno iš kalinių atimtų brangenybių buvusių nedegamoje spintoje. Ir tos brangenybės jėpėjo, kad grąžinsi savininkams bei jų giminėms Savo prižiūrėtoją, kuris bomboms krintant mane persėpėjo, tėšęs į laisvę ne kartą mačiau beeinant žemas savo pareigas. Gal būt, ir jis buvo tų 12 asmėčiųjų?

Birželio 22 d. aple 22 val. buvau paėmęs kitą jėpėto, kad būtiau pasirengęs ir susirinkęs savo daiktus. Per naktį budėjau ir laukiau, kada būsiu išvestas rėžinka kur. Aplink kalėjimą didėjo prižiūrėtojų ir kalinių judėjimą bei triukšma. Atėdė buvo girdėti įprastas rusiškas žodis „skarej". Po galva lakstė įvairiot mintys. Spėliojau, ką su manim tollau darys. Kodėl liepė susirinkti savo daiktus. Galvojau, leigu savo daiktų nebūtų liepę susirinkti, tai, atšiu, ašu skirtinamas užsiladytų. Atrode kad prasidėjo kuriminacinės valandos mano buvimo enkavedistų replėse

(B. d.)

Naujosios ARMIJOS KARININKAS

(Tęsinys)

Civilių drabužių karininkas visai neturėtų dėvėti. Su šitun pinai susėdę reaalėnos, nes pastaikės toktų atsveję, kada be jų apsieiti negalėma. Tik nereikia galvoti, kad jei persirengti civiliškai, tai jau est nebe karininkas, nes tai tas pats, kaip tos pareigos, kurios uniformotuam būtinos, pranyko. Nei kaip beperstrengtum, o karininku vis tiek pateiki ir turi elgtis, kaip dera karininkui. Ypač gyvenant mažame miestelyje, kur visi karininkus pažįsta, nors ir persirengusius.

Restoranas, ir kavinėmis neturėtų karininkas naudotis, kaip laisvo laiko praleidimo vietomis, nes jis šiam tikslui gali pasinaudoti namove.

Sveičiungumas yra karininkui naudinga, nes bendravimas su kitais lavina dvasinės jėgas ir teikia naujų minčių įvairiu paskaitėlėmu metu. Tein pat lavina ir geriėlima, apsukrumą ir riteriškuma. Bet su svetingumu reikia būti labai atsargiam. Santykiavimu su civiliais asmenimis turi mokėti normuoti pats karininkas, nes čia kokių nors nuvykusių sunkumų sukti. Tik tiek galima pasakyti, kad santykiauti reikia ne teikiais žmonėmis, kurie yra sukėmio išsilinimo ir kur tikrai nebus pasiaiskinę karininko garbė.

Karininkas turi vengti prabangių balių, azartinių žaidimų ir girtuoklikavimo. Kas tai mėgsta, tas neturi tikro supratimo apie karininko gyvenimą.

Karininkas, kuris dieną iš dienos vykdo jam skiritas pareigas, kuris su savo žmonėmis juo eina į darbą, kada dar tik miegulstos galvos pasirodo pro langus, kuris audroje ir lietuje per purvą bremzą, kada kiti prie šiltos krosnies sėdi, tas turi teisės reikalauti ir sau tam tikru malonumu. Ivykdes pareiga ir grįžęs namo, turi rasti laiku ir šilta buta, o ne šaltiu dvokiančias keturiias sienas. Karininko butas turi būti toks, kad atitiktų nors bendriems higienos ir estetikos reikalavimams. Ir namų į darbą karininkas turi eiti linksmas, patenkintas. o ne surūgęs, neišsimiegojęs dėl varkyškio girtavimo. Jei kiekvienas karininkas bor kuo nors nepatenkintas, tai nebus bendro linkamumo ir draugiškumo, o dėl to daug nukentės ir kerinis sukėlimas bei mokymas.

Nuo girtavimo ir vpatingu balių pamėgimo iš dalies karininka apsaugoja nuolatinis darbas ir kukli algėnigė. Ten, kur pratinsi yra įprotis, kur malonumai silpnina kūną ir dvasią, yra karininkui didėsis pavojus, bet ašie pavojaus išvengti nėra sunku.

Dar vienas labai svarbus dalykas, kurio turi saugotis karininkas, tai skolos. Reikia taip gyventi, kad skolų nebūtų ir paslėnkinti tuo ka jėgali. Tas yra turėtinga, kurio per mėnesio iš 200 RM. turės dar 5 RM., o ne tas, kurio iš 500 RM. gale mėnesio dar turės skolos. Skola, padaryta dėl nelaimės ar dėl svarbaus reikalo, nėra blogumas, bet skola padaryta dėl lengvabūdiškumo yra smerktinas dalykas. Kas taip padaro — vertas bausmės. Bet ir taip atsitikus dar yra lėsėtis, tik jokiu būdu ne savižudybė dėl padarytų skolų Savižudybė yra baltumas, o bailumas didžiausia kario blogybė.

Karininkas turėtų neturėti pasiraišyti vekselių, niekad nepaklidėti į lupikų rankas, neėmėgint prasturėti lėkdamas kortomis ar pan., niekad neskolinti draugams pinigų, nes tai bus blogas draugiškumas.

Karininko butas yra jo paties vyriškas gyvenimas. Jis turi būti laukus, kad jame būtų malonu praleisti laisvalaikis, kad nereikėtų jaukumo ieškoti kitur, kas dažnai veda į girtuvėną ir korteivimą. Karininkas grįžęs po sunkaus ir įtemplo dienos darbo, turi rasti jame poilsį. Juk jis turi pasirusėti rytojaus dienos darbui ir tą pasirusėdama atliekti namie, savam butė. Jeigu į buta nemalonu pareiti, tai jis skriaus ne tik save, bet ir savo žmones, kuriuos tis turi mokyti ir auklėti. Bėdė laukuma žmonėms vien nuo turtingumo. o dauziau nuo skonio.

Karinio pasaukimo esmė nurodo, kad gyvenimas tarp draugų turi daug teigėmų pusių, nes viendos amžiaus draugai auklėja. vienas kita ir tai duoda dažnai daugiau naudos, negu viršininkų auklėjimas. Todėl jaunas karininkas neturi dėl to nieko prieš, kad jis bendrauja tarp draugų. Nors karininkas priklauso savo dalinėui ir draugams, bet tai vis tiek nepašalina susirūpinimo ir savo pėdės asmeninio gyvenimu. Kas nori vesti, tas turi atminti, kad vesdamas užėdės tam tikrą pareigų ir žmonai ir už ją bus atsakingas. Ji gyvens taip pat kaip bendrovinėje, kuri jai užėdės tam tikrus reikalavimus Ji turi suprasti ir žinoti karininko gyvenimo pareigas ir privelės ir su tuo sutikti. Kas ir tuo neįstikis, bus savo vyrui sunkė naštė.

Karininko gyvenimas yra pilnas žmėnimo. Viskėna ramybė iš niekėnė neturės. Visuomet pasitaikys naujų uždavinių, naujo darbo, Kiekviena dėna bus nukreiptas į ji ir dalinio skyro ir ieškos žmės pavyr

TREČIOJI KUOPA KAUNASI

Šitos kuopa po tyrio apsistojo p. miestelyje. Pastovėjusi reilsą žaika, staiga gauna uždavinį vykti į P. miestelį. Kuopos vadas nurodo rytdienos vykimo planą ir tuojau visi skubai imasi rengtis: vieni bėga atsivežinkinti su pažistamais, kiti skutasi barzdas ir t.t.

Rytojaus dieną apie septintą valandą į žurgusoles jau buvo sukraustos ir mašinoje visi laukė įsakymo vykti. Kadangi Rusijoje keliai labai blogi, o ypač pavasari, tai kol pasiekėme savo uždavinį, teko gerokai pavargti. Tačiau nė vieno kario veide nematyti nuovargio, o atvirkščiai — iš jų akių spindi drasa, pasiryžimas ir valia

Vakare pasiekėme P. miestelį. Vietos komendantūrai nurodžius patalpas, tuojau išsikrovėme savo turtą ir prodėjome rengtis nakvynei. Pirmiausia kiekvienas skubėjo nustrasti patogesnę vietelę ir pasiruošti tinkamesnį guolį. Sieno ar šiaudų gniūžė geriausias guolis žygėje. Nors kartai, rodos, buvo pavarge, bet skambaus juoko netrūko. Daugella daljiosi dienos žygio įspūdžiais.

Bet ir čia neteko ilgiau stovėti. Mūsų kuopa buvo priskirta prie kito dalinio ir gavo uždavinį išvykti. Iš vietos gyventojų sužinota, kad stiprios priešo ariergardos slepiasi apie dvidešimt penkis kilometrus nuo šios vietos. Vakare kuopos vadas sušaukia būrių vadus. Šie sustoja aplink jį. Kuopos vadas, sukšto ūgio vyras, daug visokių įvykių pergyvenęs, senas Lietuvos kariuomenės karininkas, ir kebliausiojo kautynių padėjęs visad rasda išeitį, todėl visa kuopa jį labai myli. Jis pakrapšto savo barzdelę ir šaltai taria būrių vadams: „Uždavinys, mano vyrai, toks! Šį vakarą lyrisi 22 valandą išžygiuojame. Žygis numatytas apie dvidešimt penki kilometrai, o ryt anksti pusiaune. Mūsų pirmasis tikslas susitikti su mūsų šaurine ir pietine grupe iki 8 val. ero pietinių pakraščiu. Tolimesnius kautynių nurodymus gausite paskėje iš šeities rišų".

20 val. kuopa jau pasirengusi laukia įsakymo vykti. Naktis apgaubia miškingą ir kalnuotą vietovę, kuria turime žygiuoti. Reikarčiais iš po debesų nežvelgia mėnulis ir vėl pasislepia. Tirštas rūkas neleidžia toliau ką nors žiūrėti, todėl priešakinė sauga eina neskubėdama ir visas puses geral išžvalgydama. Paėję toliau sutinkame taja kryptimi žygiuojančius kitus dalinius. Pagaliau naktis pradeda švisti ir mūsų kuopa pasiekia šeities ribą. Kuopos vadas duoda būrių vadams smulkesnius nurodymus, kuopa išsidesto būriais ir pradeda puti.

Mes, užimdami pirmąjį kolchozą, neautikom jokio pasipriešinimo, tik vedome pėdsakus, ir kuria kryptimi mu, kad priešas iš čia neseniai pabėgo. Tačiau kariname ir dešiniame sparne girdėjome stipru šaudymą, ir mažesnę gaisrus. Supuvo debesis staugėjo. Pagaliau ir mūsų kuopa puldama Z. kaimą, sutiko labai smarkų pasipriešinimą. Priešas prisileido mus visai arti. Kai mūsų kuopos ėjo buvo tašėjusi į tyrą kaimą, priešas atidengė pragariškę ugnį. Velandėle mus visus priplakė prie žemės. Visi slepiasi, kur papuola. Jei kur buvo griovys, pilnas vandens, žiūrėk, jau guli pasislėpęs kareivis, tik jo galva lauke. Nevartbu, kad šlapia, bet saugu ir šaudyti patogu. Netrukus ir mūsiškiai atidengė ugnį ir iš dalies nuslopino priešo ugnies tašką. Priešo ugnies silpnėjo, mūsų vyrai slenka pirmyn. Ypač smarkiai vertėsi į priešo pozicijas antrasis būrys. Pirmasis būrys, gulėdamas lygiam lauke, negalėjo išvystyti smarkaus puolimo, todėl daugiausia žemė puolančiuosius. Antrojo būrio pirmasis skyrius, psk. J. vadovaujamas, užėjo priešui iš užpakalio ir puolė jį rankinėmis granatomis. Priešai tai gerokai pavetkė ir jis vengdamas apsupimo, pradėjo netvarkingai bėgti, padėgdama kaimą ir palikdamas savo nukautiosius ir sužeistuosius. Labai arti prislinkęs antrojo būrio pirmojo skyriaus ell. S. labai taiklia ugnimi apšaudė bėgančiuosius bolševikus. Nuo jo žūtyn krito labai daug bolševikų. Priešakinėj būriai įsiverže į deganti kaimą ir galutinai jį išvalė nuo priešo likučių. Buvo paimtas dideliu karo grobiu: daug mitraljezų, kulkosvaidžių, automatinių pistoletų, granatų ir daugybė šautuvų. Mes irgi turėjome nuostolių — keliolika sužeistų ir vieną žuvusį, bet tai, palyginti su priešo nuostoliais, buvo visai nežymūs.

Gr. Antanas Grielus

Rusija, 1943 m. gegužės mėn.

ARMONIKĖLĖ

Taip čirpa čia keistai armonikėlė,
Lyg mėlynas iš pykčio grieztų dantį, —
O vis dėlto ji bunkery vėl ilgesį sukėlė,
Pakurstė troškulį kovoti ir gyventi!

Armonikėlė čirpia čia po žemėmis, —
Melodija jos sunkiasi į širdį ir į ausį!...—
Mes vėl naują jėgą ir valios semiamės,
Jei buvome nors kiek kas apsibaugę...

Lai gaudžia vėl užpakaly ir prieky
Mums maršus velniškus patrankų dūdos! —
Mes šokame pirmyn ir prieša pliekiam,
Kaip mėlynai ipykę, užsigrūdinę.

— — — — — — — —

Taip čirpa čia keistai armonikėlė,
Lyg mėlynas iš pykčio grieztų dantį, —
O vis dėlto ji bunkery vėl ilgesį sukėlė,
Pakurstė troškulį kovoti ir gyventi!

A—TAS B.

Jaunas belaisvis su lazdele

1942 m. rugsėjo 28 d. X batalionas vyrai atsisveikino su savo Tėvynne ir išvyko į Rytus kovoti prieš bolševizmą. Po savaitės kelionės geležinkeliu mūsų eilelonas pasiekė M. ir. lašikroves savo karinę mantą, apsigyveno vienoje lauko stovyklojė.

Po trumpo poilsio batalionas išžygiavo į Baltą rajoną kovoti su banditais.

Batalionui skirtas uždavinys, pagal bendrą kautynių planą, nebuvo sunkus. Savo ruože turėjo tašėsiti apkasus, isirengti kulkosvaidžių lizdus, žodžiu, sudaryti užtvarą priešui, jeigu jis pro čia mėgintų prasiveržti. Tačiau saugojamo ruožo ilgis turimais ginklais perekalavo išdėstyti labai skystai.

Kitos dienos rytą turėjo prasidėti kautynės, apimančios kelių šimtų km miškų ir pelkių plotą. Priešo mase, kuri čia gyvena apsitvėrusi mėnų laukais ir apsistačiusia bunkeriais, sudarė kelі tūkstančiai gerai ginkluotų banditų.

Naktis, išskyrus vieną kitą gaisrą, praėjo ramiai.

Ryto oras sudrebėjo nuo pirmųjų patrankų šūvių — tai ženklas, kad kautynės prasidėjo. Somgimeji dalinio visu žiedo apskritimu pradėjo šauti priešą. Kairėje vokiečiu dalinys pirmiausia susikovė. Dešinėje, pas kazokus (kurie taip pat kovoja prieš bolševikus), taip pat atsivėrė pragaras. Mūsų bare ramu, tačiau kartų akys ir ginklai nukreipti į artimai juodojantį mišką, nes šia sprąga kiekvienu momentu gali veržtis priešas. Kautynės dėna iš dienos aštrėja. Galsrai, nužymėdami kautynių vietas, pamažėli, blęsta ryto sambrėkole. Kovos priemonių aidas visokiu slaučių girioje pabūkių blyksčiojimai ir rakėtų ugnis praėjusta tamsiam rudens danguje.

Aštuonias dienas užtrunka kautynės. Aštuonias dienas ir naktis batalionas vyrai išsėdėjo apkasuose, atmuldami tik pavienius atskirų grupių mėginimus prasiveržti.

Sumušto priešo likučiai pakriko po miškus ir plačias epylinkes. Vaymo darbuose įsijungė ir mūsų batalionas. Pats miškų valymo darbas yra ypatingai sunkus, o dar jį apsunkina tžumpos ir tkanotos rudens dienos. Banditai miško kautynėse yra pakankamai gudrūs ir turi savo taktiką. Jie įsirengia kulkosvaidžių lizdus medžiuose, išsirausia po kelmais ir t.t. Kariuomenė, valdanči vietovę, turėjo savo praleidžia, o tik paskui ją puola ir stengiasi sunaikinti. Aplamai, tvirtos valymo darbai vykdomi tik dienomis.

Mūsų batalionas, išsidėstęs kautynių tvarkoje ir apšaudydamas pirmuosius pamiškės krūmus, pradėjo valymo darbą. Minkštos miško samanos, žvieziias ir kvapus oras lengvino krūvį ir patį darbą. Po kelių valandų „pasivalkšciojimo" užtinkame ir buvusias banditų stovykias, randame sekimo postus ir t.t. 60.

Visa čia taip biauru ir nešveru; aštrus supuvusios mėsos kvapas dar iš toli užgniaužia alsavimą. Išmėtęs kaulai, dvokiančios odos ir vėjo šlaidraikytos gyvulių vilnos primena baisiąją ryklio stovyklą, kuri, išėdusi vieną apylinkę, persimeta į kitą.

Trumpai čia viską apžiūrėję, vėl leidžiamės toliau, tačiau visų nustebimui iš krūmų žilinda jaunas, kokių 14 — 15 metų vaikelas. Pasisveikino mus ruškai, pakeldamas rankutę prie kepurės. Greitai pasiūta jo karinė uniforma, blizgą bačiukai, marga lazdelė rankoje dėrė jį panašų į veliniuką, kuris rėdos, tik ką spėjo pasiversti į malonų ponaitį. Kiek ilgiau su juo išsišnekėjus paaiškėjo, kad jis ev banditas — priklauso vertėjaulai banditų vadovybei. Jo žinioje buvo „vadų" arkliai ir jų priežiūra. Gyvenimas, anot jo, jam buvo gerai: jis viską puoselėjamas ir myliamas eugo kaip inkstas taukuose. Važinėjo su „draugu pulkininku" ir kt., viešėjo kitose stovyklose, organizavo apylinkės gyventojus. Žinojo maisto ir javų sandėlius ir t.t. Sumušęs ir išblaškytos banditų gaujos ikę be vadovybės. Vadai su likūriu pabėgo, o jis liko vienas ir dabar pasitenda į Lietuvą.

Jaunasis belaisvis ir mums viešams patiko: jis buvo atviras, nuoširdus, linksmas ir energingas. Su juo batalionas parašė ir didinė mūko pasitenda, kuri, jam padėdant, buvo atskleista ir sušinota.

J. psk. Jul Šusmaras

Prašo atsilieipti

S. m. gegužės 1 d. traukiniu vaažiuojant iš Kauno į Alytų, Jūrės stoty prasilenkiant su traukiniu į Vilnių, važiavusį karį lietuvių kavine diagonalinę uniforma ir šoklėm, vidutinio ūgio, žvieso, prašau atsilieptį šiuo adresu: Monikai Bautronytei. Alytus, Merkinės g-vė Nr.

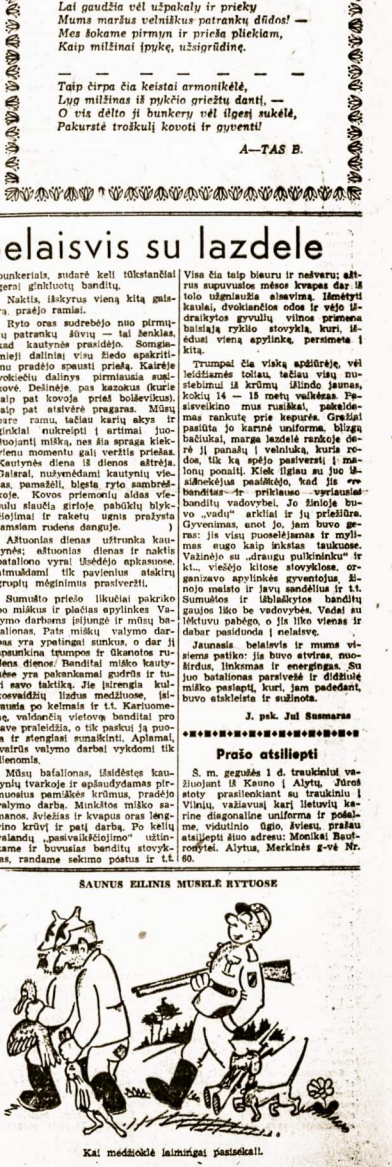

Kai medžioklė laimingai pasiekėi.

TREČIOJI KUOPA KAUNASI

Šitos kuopa po tyrio apsistojo p. miestelyje. Pastovėjusi reilsą žaika, staiga gauna uždavinį vykti į P. miestelį. Kuopos vadas nurodo rytdienos vykimo planą ir tuojau visi skubai imasi rengtis: vieni bėga atsivežinkinti su pažistamais, kiti skutasi barzdas ir t.t.

Rytojaus dieną apie septintą valandą į žurgusoles jau buvo sukraustos ir mašinoje visi laukė įsakymo vykti. Kadangi Rusijoje keliai labai blogi, o ypač pavasari, tai kol pasiekėme savo uždavinį, teko gerokai pavargti. Tačiau nė vieno kario veide nematyti nuovargio, o atvirkščiai — iš jų akių spindi drasa, pasiryžimas ir valia

Vakare pasiekėme P. miestelį. Vietos komendantūrai nurodžius patalpas, tuojau išsikrovėme savo turtą ir prodėjome rengtis nakvynei. Pirmiausia kiekvienas skubėjo nustrasti patogesnę vietelę ir pasi-

O B. Audronė

Nėra tavęs

Tavęs nėra...
Siūbuojanti gilj tyla
Ūdėdam glėby svalgindama
Treškina taip mana —
Tavęs nėra, nėra!..

Aš šūduma pamiliusi
Sustingusiam tylos glėby!
Skausmu svalgstu —
Tavęs nėra —
Jau nerandu surįžusi —
Šauku —
— Kur Tu, kur Tu!..

Liūliuoja tirsta prieblanda,
Nugirdyta mano skausmu
Jau atsiekna naktis.
Surįžkl, o pareiki dar! —
Taip šaukiamas
Ir tyjumoj praverki mūs duris.

Maiau — siūbuoją greios
Ir Tu drauge —
J. Rytas — bitinu kelio
Kiašyj ižwykal.
Tavame žvilgsnyje žalbuoja vadas,
Tavim didžiuotis aš galiu —
— Tikėk! — Tu man sakal.

Ir aš tikiu —
Surįžl, kaip ne kartą —
Pas mus abu.
Surįžl,
Parnešdamas mums džiaugsmą
[laukią

Ir jau laisvi
Per amžius būsime kartu.
Tikiu...

dėio. Tai reikalauja orumo ir esmė valdymo visokiais atvejais, o taip pat linksmumo ir gyvenimo drąsos. Dažnai girdima prikaišiojimų, kad nėra tikru gyvenimo. Kas taip galvoja, tas nežino karininko pareigų esmės. Tikro karininko tipas dar nėra pasiektas, nes jį pasiekti yra sunku ir beveik neįmanoma. Karininkui atstovui dar daug reikalaujama, kad visa tai galėtų sutilpti viename asmenyje. Tai būtų galima pasiekti tik tada, jei kiekviena atsitiktinė gyvenimo sąlyga kiekvieną darbą lafkytų svarbiausiu uždaviniu.

III. KARININKAS KAIP DRAUGAS

Draugiškumas ir karininkų bendra dvasia yra labai svarbūs dalykai kare. „Šita sujungta dvasia", — sako Clausewitz: „yra tai, ką mes vadiname karine armijos dorybe; iš dalies tai yra ryžis tikrų žygių, kurios joje yra stiprios" „Tai yra, kitaip sakant, karinės sąjungos dvasios dorybių kristalai".

Jau Didžioje karo metu buvo įsitikinta, kad kur šitas ryžis, kitaip tariant, draugiškumas, būdavo stiprus, tai ir dalinys, nors ir sunkiomis sąlygomis, pasiekdavo savo uždavinį.

Draugiškumas, bendruomenės, kuri turi tas pačias pareigas, teises ir supratimus įvairiuose dalykuose, pagrindas. Juo vertesnis yra tokios bendruomenės stabilumas nuo, juo vertesnė yra ir pati bendruomenė.

Draugystė sudaro sąlygas vispusiškam lavinimusui. Mokyti čia yra vyresniųjų draugų pareiga, o mokytis — jaunesniųjų.

Pirmasis geros karininkų draugystės pagrindas priisirišimas prie to, kas karininkų korpusi yra svarbiai tiek mažuose, tiek didžiuose dalykuose. Šitoks nusistatymas yra kiekvieno karininko pareiga. Kas tai niekina eigiasi nedraugiškai.

Paslaptės laikymas yra ne vien tarnybos, bet ir draugiškumi pareiga. Ypač paslaptis turi būti laikoma nemalonių įvykių atvėju. Cia kiekvienas turi būti užtikrintas draugų pagelba, jei tik tai neprieštarauja bendrai pareigai. Blogas draugiškumas bus tada, jei, matydamasi kitų klaidas ir kitų nuopelytėsi, jiems nepadėdamas, ar juos įskųsi. Kas išnaudos draugiškumą vien tik savo naudai tas nevertas draugiškumo.

Geriausias draugiškumas sukėlti, vieta yra karininkų ramovė Bendras pietų stalas ir kiti bendri darbai, yra geriausia priemonė sukėlti draugiškumą. Yra pasitaikę atvejų, kai karininkų būrelyje visuomet bus progos pajuokauti, o teks paiuokavimas dažnai yra geriausia sukėlimo priemonė. Linksmu žmonjam nedaug nepasiekiama daugiau, negu šiurkčiais šodžiais. Bet užgaunantį juoką reikia iš karininkų tarpo kuo greičiausi šalinti.

Taip pat yra labai gera sukėlimo priemonė, sugėdinimas. Jis veikia taip galvinančiai, kaip audra. Jis žalina pikčiumą ir pažaloja mostaika. Tik sugėdinimas turi turėti rimtą priežastį ir be to, kuris sugėdina, turi pats pirma pagalvoti, ar jis geresnis, negu kitt. Kitaip santykiai sugėdinimo prie valdinių, nes tai sumažina valdinių pastiėkėjimą ir žlaukia neklusnumą.

Kas įsitikinęs, kad su juo neteisingai pasielgė, gali atsisėsti prie savo ir pasiskaitęs nuo skundo galvojant, kad vis vien teisybės nerasi. Bet taip pat bloga yra skustis dėl kiekvieno menkniekio. Iš vio, atsiradai taip karininką, nėra geras ženklas; geriau yra išsiaižkinti ir apsieisti be jų. Bet jeigu jau negali išsiaižkinti, tai geriau skustis, negu slaptai keršyti.

Karininkas, kuriam tenka tarpininkauti įvykius skriaudai, gauna sunkų uždavinį. Jis turi stengti šokiu ar tokiu būdu tai išspręsti, kad nerėikėtų skustis. Tai tinka ir garbės teismo nariams. Nes tas, kuris nori teisti kitus, pirmiausia pats turi būti savo darbuose šventas.

Ypač gerą draugiškumo supratimą turi turėti dalies adjutantas. Jis yra ne vien tik dalies vado padėjėjas, bet ir tarpininkas tarp dalies vado ir karininkų. Jis turi karininkams perduoti vado norus, o dalies vadui nukveisti visus įvykius ir neperdėdamas. Tai reikalauja didėlės takto.

Draugiškumas labiausiai reikalingas. Tai bus pavėiku tik tada, jei jau taikos metu šis draugiškumas bus išugdytas. Ypač jis turi būti aukštai pastatytas, viršininkų sotvikuose.

Ypač reikia stengtis kad jauniejį karininką, tik ka atvykę iš karo prokyklos,būtų šiltai priimti ir jiems tuojau jąkieptas draugiškumas. Cia yra jau atsakomybė karininkų pareiga. Jie turėtų jaunesniusiuose karininkuose dažnai užkalbinti ir duoti jiems progos ko nors užklausti vyresnųjų, gal pasiraši šiems reikėti ir paklausti patarimo. Sitai įgyvendinti progų yra kiekvieną dieną kiekvieną valandą.

IV. KARININKAS KAIP AUKLĖTOJAS IR MOKYTOJAS

Visos anksčiau nagrinėtos karininko asmens ypatybės yra svarbios ne tik jam pačiam, kaip asmeniui, bet ir kaip auklėtojui ir mokytojui kitų.

Auklėjimas yra lavinimas moralinių ir dvasinių jėgų. Jas reikia taip išlavinti, kad kovotojas kare savo uždavinį vykdydamas nesigailėtų net gyvybės. Jaunuolis karininkas yra turi būti išmokomas ne vien tik karinių gudrybių, bet turi būti paruošiamas iš tolimesnium jo gyvenimui. Jis čia iš jaunuolio virsta vyru. Jis čia turi tapti pastitkėjimą savo jėgomis ir savo viršininkais.

Išmokymas — tai sutekimas karinių gudrybių įvykdant įvairius uždavinius

Auklėjimas ir mokymas turi turėti labai glaudų ryšį, nes jie vienas kita papildo, vienas kitam padeda.

(S. d.)

Oblin. Hermann Foerisch

Vertė j. tin. Trečiokas

SAUNUS EILINIS MUSELĖ RYTUOSE

Kai medžiokle laimingai pasiekėi.

DU RAŠYTOJAI IŠGARSĖNĘ LIETUVOS VARDĄ PASAULYJE

Jurgis Baltrušaitis, poetas estetas ir mintytojas, visuomet lietuviams buvo gerokai svetimas. Pirmuosius poezijos kūrybos žingsnius žengęs rusų, taip sveitims mums kalbos, gyvenęs didžiąją savo amžiaus dalį ne Lietuvoje — jis taip ir liko mums attitolęs, mažiau popularus, mažiau žinomas. O vis dėlto — tai lietuvis — poetas, vienu tų, kurie daugiausia padarė, kad mažos lietuvių tautos vardas kuo plačiausiai pasklistų pasaulyje.

Jurgis Baltrušaitis šimet mini 70 m. amžiaus sukaktį. Gimęs Zėmai-

žiuose (Raseinių aps.), auges gražioj lietuviškoje gamtoje, vias siela pamilęs lietuviškąja gamtovaizdį ir pamėnėlio „profesją", Jurgis Baltrušaitis šiaugo tiki to masto kūrytoju, apie kuriuos kalba visa kultūringa Europa. Ne mes vien mini šiuo Jurgį Baltrušaičio 70-ties metų amžiaus sukaktį. Tą sukaktį mini ir rusai, ir prancūzai, ir skandinavai. Nes Jurgis Baltrušaitis savo kūryba tapo žmonijos nuosavybė, nors jis rašo.

„Aš čia neprikišu tėvynei.
Kad nuo senovės ligi šiolei
Vietovėje stogai šiaudinai
Ir kad nevirsta aukso molist...
Aš pats džiaugiuos ir kiaurtu stogu,
Jei jis — bent naktį — dora žmogu.
Ar šiaip pakiydėji prigiaudžia..."

Jurgis Baltrušaitis liko lietuvis savo sielioje. Yra nuomonių, kad Baltrušaitis yra pats lietuviškiausias visų lietuvių poetų. Tačiau tai mūsų literatūros istorikų uždavinys. Mums svarbu pabrėžti viena: visais laikais mums, lietuviams, kaip mažai tautai, rūpėjo savitos lietuviškosios kultūrinės kūrybos pasireiškimai užsieniuose, kultūringesnėse ir už mus tautose. Nedaug, palyginti, atsirado lietuvių, kurie pasiryžo Lietuvos vardą apdainuoti svetimom kalbom ir svetimose šalyse. Vienas tokių kaip tik ir buvo Jurgis Baltrušaitis, kurio 70-ties metų amžiaus sukaktį

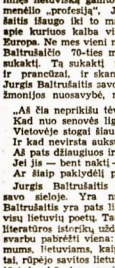

Igną Sėnių prisimena ir mūsų tėvai. Tai yra, ne ji pati, nes ne daugelis turėjo progos jį asmeniškai pažinoti, bet jo kūryba. Seinius „Vipersti", „Vasaros Vilnius" ir kitos gausės tiktai ir kt. romanus pasigėrėdami skaitė mūsų tėvai, nes jie buvo parašyti ir išleisti pirmąjį šio šimtmečio dešimtmetį, tuo tarpu laikais, kada jaunosios lietuviškosios inteligentijos kartos dar nebuvo šiame pasaulyje. Kiek Seinius kūryba gerbė bolševikai, tuo tarpu jiemui — nesvarstysime šiame trumpame rašinyje. Viena yra aišku: Seinius atiko didelį ir svarbų tautos kultūrinį darbą, dar daugiau — tautos žadinimo vaidmenį.

Tas pats Ignas Seinius, dabar gyvenas Stockholme, paskelbė neseniai dvi knygas. Paskelbė jas ne kalba. Suomiai, simpatinga tauta, kiti paskutiniųjų kovojanti su kruvinuoju bolševizmu, išsiverčė abi Sėnius knygas į savo kalbą. Galima suprasti, kokią milžinišką kultūrinę ir informacinę reikšmę turi šių abiejų Igno Seinius knygų išvertimas į suomių kalbą, o ir patys originalai — švedų kalba. Tai dokumentas, gilai ir vaizdžiai prešiąs lietuvių tautos kančias bolševikų laikais.

Seinius buvo kilinęs pirmosiomis bolševikų žengimo Lietuvon dienomis. Jis dirbo Raudonojo Kryžiaus Vilniaus Skyriuje, teikdamas humanišką pagalbą visiems, kurie dėl karo ir iš to išplaukiančių katastrofų nukentėjo. Bolševikų viešpatavimo pirmosios dienos ir pirmieji mėnesiai tuo pat Seinius gerai žinomi. Paskui Seinius dingo ne tik iš Vilniaus (kurį, jis tarp kitko, labai mylėjo), bet ir iš Lietuvos. Jis atsidūrė Stockholme. Čia jo ir tai (Seinius puikiai moka švedų kalbą) padarė Lietuvai žymiai daugiau, negu tas pats Seinius galėjo padaryti tėvuose Lietuvoje. Jo dvi paskutinės knygos yra kalinamasis aktas bolševikijai. Seinius nematė viso to siaubo, kurį mums teko pergyventi Lietuvoje, jam išvykus į Skandinaviją, bet vis dėlto abi ne mažos jo knygos duoda daug medžiagos skandinavų tautoms, kad jos suprastų, kas iš tiesų yra tikrasis bolševizmas.

Seinius nuopelnai lietuvių tautai negali būti pamiršti, ypačiai dabar kai visa Europa stovi prieš galutinį uždavinį sunaikinti visai Europai grėsmingą bolševizmą. Seinius kovoja padėda klausimą išspresti bent ta prasme, kad duoda galutinį atsakymą į klausimą: ar iš viso reikia sunaikinti bolševizmas? Jeigu mums, lietuviams, tas klausimas yra pakankamai aiškus, tai dar nereiškia, kad jis aiškus ir vakarinėms neutralisi skandinavų tautai — Švedijai.

Mes gerbiame ir minime savus rašytojus, kurie daug padarė lautinei kultūrai kelti. Tačiau neturime teisės pamiršti ir tų mūsų rašytojų, kurie dėja, šiuo metu nėra mūsų tarpe, tačiau kurie ir dabar atlieka gražų uždavinį: garsina mūsų tautos vardą užsieniuose. Šio straipsnio tikslas ir yra pamiršti dėl to kitus: Jurgį Baltrušaitį ir Igną Jurkūną - Sėnių.

J. Dausėnas

Saltas rudens vakaras. Vėjas staugdamas plėšia, žarsfo papetlisius lapus. Ilgi lietaus pirštai barbena į langus. Žmonės ramiai lisi trobose. Net kaimo šunes sulindo į patį gurbo galą ir ilisi bijo.

Linė miegančio kaimo leidžiasi pakalnėn keista būtybė.

— Kas išvarė tave tokį vakara kelionėn? — klausia vienas.

— Mes bijom... bijom... — visais lapais virpėjo drebulės tes kaimo trobomis.

Svetimasis perėjo kaima ir atidarė paskutiniosios sodybos vartelius. Kieme sulojo šuo, kai jis pabėdė į namo duris. Netrukus tarpduy atsistoję šauna mergina ir nustebus apžiūrinėjo vyra. Jo purvini, susidraskyti drabužiai, gilai ant akių užsmaukta rusiška kepurė ją baugino. Jau norėjo užtrenkti duris, bet sutiko mėlynų akių žvilgsnį ir ižgirdo tylų balsą:

— Marytė, argi nepažįsti manęs?

— Petrai!... — sukliko ji ir puolė ant kaklo. — Tu, tokiu oru, pėsčias iz rėnasi?

— Meilė ir didesnes kliūtis nugali. Kaip pasilėgau jūsų! Bet eimam vidun. Kuo greičiau noriu prigiausti Gražina iz Aldutė.

Jos rudėgo trobon. Lėtais, sunkiais žingniais sesuo nuėjo paskui ji ir sustojo, nedrįsdama prabilti.

— Kas tau? — nuisgaudė Petra.

Atsako neuliaukė, tik sesers akysse iškaitė neišpasakytą sielvartą. Staigia jam pasivaideno ilgos sunkvežimių virtinės ir, kaip paikiai ašlusios, sustumko po ižganytojo kojomis.

— Toks buvo Dievo valia... — iš tolumos ištpiaukė sunkus atsodrius. Ne užuojauta, ne teesto šauksmas — sopulinga aimana išsiverčė iš jaunos lietuviaites krūtinės.

Tai ilgas staugė vėjas ožavo perlėdos. Lūdinai žvelgė Nukryžiuotojo akys į skausmo parblokitą vyra.

— Dieve už ką?... — po ruiska miline plakė tikinti, lietuviška širdis. Saulėtų dienų atsiminimai skriido amžinybėn.

Jis, Lietuvos karys, budrai stovėjo myimos Tėvynės sargybose. Pamilo tamsiųjų Lietuvos miškų dukrą Gražina. Daug kasnaru karo metaisiai tai vakarukose bėdokėiami, tai klausydami lakštingalų giesmės, kol viena dieną sumaine sukso Aleidą į jos rūtų vainikėlį.

— Ei, Gražina, ka jau tu čia prabėdi. Aldutė nei vargo, nei skurdo nekes. Margu plaštakėlių plasnos ji saulės nuūviestoj gyvenime ptevoj. Tik vienas Dievas žinoja, kodėl keistu nerimu suvirpėdavo motinos širdis. Tik Jis suprato, kiek tiesos slėpės tuose motiniškos meilės žodžiuose.

Gražiusis gyvenimas neilgai truko. Atėjo Tėvynei sunkios dienos.

— Kas bus, Petrai, kas bus?. — šnabždėjo Aldytė kaip žvaigždės lėpos, bai abu sekė šikankintus, apinjėsiusius, ir kraviniu nepanašius aziatus, užpultančius Lietuvą.

— Nebijok! Lietuva šimtmečius vergavo ir kėlėsi, atsikels ji ir dabar. Ar mes ne Vytauto, ne Kęstučio palikuonys? Nepalaužė, nesunalkins mūsų svetimėji.

— Aš bėjau... Ne dėl saves, dėl Aldutės. — ižgirdo žmonos balsa, pajuto jos karštą, baimingą alsavima.

Pakėlė galvą. Nieko. Tik už lango vėjas kvatojo isterišku čeklisto juoku.

Šėlė dienos, pilnos skaudaus liūdesio ir nevilties. Lietuva valtojo po sunkiu bolševikų jungu. Atėjo pavasaris, žuvaus ir žalias, bet lietuvių širdyse balmė ir netrinus viu didėjo Niekas nežinojo, kodėl...

Viena dieną Petras grįžo iš kareivinių sustrūpines.

— Aš turiu išvykti poligonan. Karas vis tiek bus ir gal, labai greitai. Bus geriau, jei tu su Aldute išvaižiuosi į kaimą Marytė tave priimia laip kitka. Manau, kad susitiksim jau laisvoj Tėvynėj.

— Duok Dieve! — atsiduso Gražina. Ji daug mėlilau būtų pasilikusi su vyru, bet žinojo, kad kaimo jos vaikui bus ramiau.

Slautė žiaurus, kruvinas karas. Bolševikai bego, vesdamiesi kartu ir lietuvius kaimus. Veltui žie lekojo progos pabėgti: žydai ir politrukai sekė kiekviena jų žingsnį. Vieną naktį Petras pabudo kaškiečio rankos papurtytas

— Kelk! Ne metas dabar miegoti. Mes jau pasiruošę. Bėgsim! — šnabždėjo drugas.

Po kelių minučių tamėšs šešėlinė dingo miško tankmėje. Mažais bėrellais, alkani ir išvargę, jie ilgai klaidžiojo po bekrėsčius Gudijos miškus, kol po vieną naktį vėl grįžti tėviškėn. Kokios sunkios buvo tos valandos, kada ižgėjosi Tėvynės ir artimųjų. Dabar grįžo, bet ir čionsos ir dukterelės nebėrada.

Dar poligone būdamas mažė ligas sunkvežimių voras. o juose šikreiptais veidais šeklstos verkiančios moterės, vaikus. Ižbėjškusius vyrus. Tada nenujaukė, jog paskutinysis tremtinių ešelonas išvežė ir jo mylimuosius.

Dundėjo patankos. Lietuva dėdėgavo, lėstėsiuvinus iš žiaurausi tūgu ir lėjėjau į namelį. Ant laiptų pamačiau verkiantį lietuvį kursantą, bet kodėl jis verkė — man nepaaiškino. Namų savininkė paprašė vandens, tačiau jis vietoj vandens atnešė rūgštaus pieno puodyne. Ižgėrėme draugo su rusų kursantu. Atsigaivinus rusas kursantas ant liepė mums vykti draugo su jos. Aš atsisakiau ir taip pat norėjau perkalbėti rastąjį lietuvį, bet jis manęs nepažįstamo ir nuseikė rusų. Aš patraukiau toliau leškoti savųjų. Už vieno tiltio redau apie altuonis beštilsinėius lietuvius, kurių tik vienu palinau — savo buvusį kuopininką (nes jau buvo gerokai tamsu). Tačiau jis greit kažkur dingo. Likusieji sustėrėme eiti į kažkoks nakvynės leškoti.

Anksti rytą atsikėlėme ir nutarėme vykti į Vilnių. Vykome paskiral, kad rusai nepastebėtų ir neįtartų. Vienoose kriėmelinose užėjau di lietuvius kursantus, ką tik atsiklusius iš miego. Kol aš su jais pasikalbėjau, prie mūs atėjo tik vienas bosas ir 20 šautinių puiko kordelė. Kiti lietuviai, drauge nakvoję kažkur nuklydo nan nežinomais keliais.

Mes keturiese keliavome tolias Vilniaus link. Viename kaimelyje mums pranešė kad jau atvažiuoją vokiečių dalinial Kalmėlyje gavome civilinius drabužius ir pleno kėlėmės Vilnon. Prie vieno tiltio radome sudaužytų rusų mašinų. Viens, matyt, vežė žemėlapius nes visa pagriovė buvo pilna jų. Žemėlapiuose rusai ir dėjo į kritę vienas lietuvis kareivis P. Jis mus prikalbėjo pasilikti netoli pleno buvusioj prieglaudoj, o pats nuvažiavo į Vilnių pasižiūrėti kokia čia padėtis.

Po pietų gavome linksma žinią, kad Lietuva jau laisva ir organizuojasi. Tuo metu Petras jau buvo tuoj vykti į Vilnių bet P. liepė nakvoti. Rytą atsikėlę žygiavome į Vilnių bet kelinėsi mus patiko skaudus vaizdas. Ant kelio gulėjo kareivis (kurio pavardės nežinau) žuvo per savo neandėmimą. Su ivkis mus sukrėtė ir mes vėl pasėstrauksėme į savo ankstyvesne vietą.

Iš vakaro P. mums pranešė, kad rytoj gausim nuvarvti i Vilniaus ir nešėmės nešėjų vieną. Ėjęs komunistė, buvusia komisare. Ji yra iskundžiusi bolševikų čekistams sentvis vietos gyventoius.

Kitos dienos rytą mus iš žydę ižėsėmė i Vilnių. Čia ją atidavė policijai, grįžome i savo buvusėjai dali, kurion rinkosi nuo bolševikų atsiviažiuę lietuvi kariai.

(Šame numeryje tęsiame ir čia bėl buvusį skyrėl Iš karių anketų).

Parengė St. Sirvys

Už sugriauta GYVENIMA

Saltas rudens vakaras. Vėjas staugdamas plėšia, žarsfo papetlisius lapus. Ilgi lietaus pirštai barbena į langus. Žmonės ramiai lisi trobose. Net kaimo šunes sulindo į patį gurbo galą ir ilisi bijo.

Linė miegančio kaimo leidžiasi pakalnėn keista būtybė.

— Kas išvarė tave tokį vakara kelionėn? — klausia vienas.

— Mes bijom... bijom... — visais lapais virpėjo drebulės tes kaimo trobomis.

Svetimasis perėjo kaima ir atidarė paskutiniosios sodybos vartelius. Kieme sulojo šuo, kai jis pabėdė į namo duris. Netrukus tarpduy atsistoję šauna mergina ir nustebus apžiūrinėjo vyra. Jo purvini, susidraskyti drabužiai, gilai ant akių užsmaukta rusiška kepurė ją baugino. Jau norėjo užtrenkti duris, bet sutiko mėlynų akių žvilgsnį ir ižgirdo tylų balsa:

— Marytė, argi nepažįsti manęs?

— Petrai!... — sukliko ji ir puolė ant kaklo. — Tu, tokiu oru, pėsčias iz rėnasi?

— Meilė ir didesnes kliūtis nugali. Kaip pasilėgau jūsų! Bet eimam vidun. Kuo greičiau noriu prigiausti Gražina iz Aldutė.

Jos rudėgo trobon. Lėtais, sunkiais žingniais sesuo nuėjo paskui ji ir sustojo, nedrįsdama prabilti.

— Kas tau? — nuisgaudė Petra.

Atsako neuliaukė, tik sesers akysse iškaitė neišpasakytą sielvartą. Staigia jam pasivaideno ilgos sunkvežimių virtinės ir, kaip paikiai ašlusios, sustumko po ižganytojo kojomis.

— Toks buvo Dievo valia... — iš tolumos ištpiaukė sunkus atsodrius. Ne užuojauta, ne teesto šauksmas — sopulinga aimana išsiverčė iš jaunos lietuviaites krūtinės.

Tai ilgas staugė vėjas ožavo perlėdos. Lūdinai žvelgė Nukryžiuotojo akys į skausmo parblokitą vyra.

— Dieve už ką?... — po ruiska miline plakė tikinti, lietuviška širdis. Saulėtų dienų atsiminimai skriido amžinybėn.

Jis, Lietuvos karys. budrai stovėjo myimos Tėvynės sargybose. Pamilo tamsiųjų Lietuvos miškų dukrą Gražina. Daug kasnaru karo metaisiai tai vakarukose bėdokėiami, tai klausydami lakštingalų giesmės, kol viena dieną sumaine sukso Aleidą į jos rūtų vainikėlį.

— Ei, Gražina, ka jau tu čia prabėdi. Aldutė nei vargo, nei skurdo nekes. Margu plaštakėlių plasnos ji saulės nuūviestoj gyvenime ptevoj. Tik vienas Dievas žinoja, kodėl keistu nerimu suvirpėdavo motinos širdis. Tik Jis suprato, kiek tiesos slėpės tuose motiniškos meilės žodžiuose.

Gražiusis gyvenimas neilgai truko. Atėjo Tėvynei sunkios dienos.

— Kas bus, Petrai, kas bus?. — šnabždėjo Aldytė kaip žvaigždės lėpos, bai abu sekė šikankintus, apinjėsiusius, ir kraviniu nepanašius aziatus, užpultančius Lietuvą.

— Nebijok! Lietuva šimtmečius vergavo ir kėlėsi, atsikels ji ir dabar. Ar mes ne Vytauto, ne Kęstučio palikuonys? Nepalaužė, nesunalkins mūsų svetimėji.

— Aš bėjau... Ne dėl saves, dėl Aldutės. — ižgirdo žmonos balsa, pajuto jos karštą, baimingą alsavima.

Pakėlė galvą. Nieko. Tik už lango vėjas kvatojo isterišku čeklisto juoku.

Šėlė dienos, pilnos skaudaus liūdesio ir nevilties. Lietuva valtojo po sunkiu bolševikų jungu. Atėjo pavasaris, žuvaus ir žalias, bet lietuvių širdyse balmė ir netrinus viu didėjo Niekas nežinojo, kodėl...

Viena dieną Petras grįžo iš kareivinių sustrūpines.

— Aš turiu išvykti poligonan. Karas vis tiek bus ir gal, labai greitai. Bus geriau, jei tu su Aldute išvaižiuosi į kaimą Marytė tave priimia laip kitka. Manau, kad susitiksim jau laisvoj Tėvynėj.

— Duok Dieve! — atsiduso Gražina. Ji daug mėlilau būtų pasilikusi su vyru, bet žinojo, kad kaimo jos vaikui bus ramiau.

Slautė žiaurus, kruvinas karas. Bolševikai bego, vesdamiesi kartu ir lietuvius kaimus. Veltui žie lekojo progos pabėgti: žydai ir politrukai sekė kiekviena jų žingsnį. Vieną naktį Petras pabudo kaškiečio rankos papurtytas

— Kelk! Ne metas dabar miegoti. Mes jau pasiruošę. Bėgsim! — šnabždėjo drugas.

Po kelių minučių tamėšs šešėlinė dingo miško tankmėje. Mažais bėrellais, alkani ir išvargę, jie ilgai klaidžiojo po bekrėsčius Gudijos miškus, kol po vieną naktį vėl grįžti tėviškėn. Kokios sunkios buvo tos valandos, kada ižgėjosi Tėvynės ir artimųjų. Dabar grįžo, bet ir čionsos ir dukterelės nebėrada.

Dar poligone būdamas mažė ligas sunkvežimių voras. o juose šikreiptais veidais šeklstos verkiančios moterės, vaikus. Ižbėjškusius vyrus. Tada nenujaukė, jog paskutinysis tremtinių ešelonas išvežė ir jo mylimuosius.

Dundėjo patankos. Lietuva dėdėgavo, lėstėsiuvinus iš žiaurausi tūgu ir lėjėjau į namelį. Ant laiptų pamačiau verkiantį lietuvį kursantą, bet kodėl jis verkė — man nepaaiškino. Namų savininkė paprašė vandens, tačiau jis vietoj vandens atnešė rūgštaus pieno puodyne. Ižgėrėme draugo su rusų kursantu. Atsigaivinus rusas kursantas ant liepė mums vykti draugo su jos. Aš atsisakiau ir taip pat norėjau perkalbėti rastąjį lietuvį, bet jis manęs nepažįstamo ir nuseikė rusų. Aš patraukiau toliau leškoti savųjų. Už vieno tiltio redau apie altuonis beštilsinėius lietuvius. kurių tik vienu palinau — savo buvusį kuopininką (nes jau buvo gerokai tamsu). Tačiau jis greit kažkur dingo. Likusieji sustėrėme eiti į kažkoks nakvynės leškoti.

Anksti rytą atsikėlėme ir nutarėme vykti į Vilnių. Vykome paskiral, kad rusai nepastebėtų ir neįtartų. Vienoose kriėmelinose užėjau di lietuvius kursantus, ką tik atsiklusius iš miego Kol aš su jais pasikalbėjau, prie mūs atėjo tik vienas bosas ir 20 šautinių puiko kordelė. Kiti lietuviai, drauge nakvoję kažkur nuklydo nan nežinomais keliais.

Mes keturiese keliavome tolias Vilniaus link. Viename kaimelyje mums pranešė kad jau atvažiuoją vokiečių dalinial Kalmėlyje gavome civilinius drabužius ir pleno kėlėmės Vilnon. Prie vieno tiltio radome sudaužytų rusų mašinų. Viens, matyt, vežė žemėlapius nes visa pagriovė buvo pilna jų. Žemėlapiuose rusai ir dėjo į kritę vienas lietuvis kareivis P. Jis mus prikalbėjo pasilikti netoli pleno buvusioj prieglaudoj, o pats nuvažiavo į Vilnių pasižiūrėti kokia čia padėtis.

Po pietų gavome linksma žinią, kad Lietuva jau laisva ir organizuojasi. Tuo metu Petras jau buvo tuoj vykti į Vilnių bet P. liepė nakvoti. Rytą atsikėlę žygiavome į Vilnių bet kelinėsi mus patiko skaudus vaizdas. Ant kelio gulėjo kareivis (kurio pavardės nežinau) žuvo per savo neandėmimą. Su ivkis mus sukrėtė ir mes vėl pasėstrauksėme į savo ankstyvesne vietą.

Iš vakaro P. mums pranešė, kad rytoj gausim nuvarvti i Vilniaus ir nešėmės nešėjų vieną. Ėjęs komunistė, buvusia komisare. Ji yra iskundžiusi bolševikų čekistams sentvis vietos gyventoius.

Kitos dienos rytą mus iš žydę ižėsėmė i Vilnių. Čia ją atidavė policijai, grįžome i savo buvusėjai dali, kurion rinkosi nuo bolševikų atsiviažiuę lietuvi kariai.

(Šame numeryje tęsiame ir čia bėl buvusį skyrėl Iš karių anketų).

Parengė St. Sirvys

IŠ KARIŲ ANKETŲ

Kursantas Vl. P. rašo: Mūsų mokyklai traukiantis rytų link, mus sekė ne tik komisarai ir politrukai, bet ir kurie ir iš mūsų kursantų tarpo, kurie buvo parsidavę bolševikams. Pas kelis kartus mačiau, kaip politrukų metu tokie politrukai agentai bėdavo susitikinėję vienos vieton ir su jais politrukai slaptai kalbėdavosi.

Jau iš karto norėjau bėgti nuo bolševikų, bet tuo reikalu su kuo nors pasitarti bijojau. Pagaliau ėjadamas draugo su kursantu F priminiau jam apie pabėgimą. Tačiau jis man nepritarė ir atkirto: „Jei pamatysiu tave bėgant, vietoje nušausiu" Šis jo išsireiškimas mane pamokė, kad neapsimoka su niekuo tuo reikalu tartis; geriausiai bėgti vieniams.

Birželio 23 d. apie 23 val. pasukau į dešine pieno pusę ir patraukiau miško link. Mišku ėjau labai atsargiai. Paėjęs apie 500 metrų pastebėjau vėpndi (linija), kuriuo ėjo penki enkavedistai. Greit pasislėpiau ir pradėjau sekti jų judesius. Kai tie buvo maždaug per 100 metrų, paleidau į juos iš savo automatinio šautuvo penkios šūvius. Du enkavedistai krito vietoje, o ilkusėjo, bėdėje ir miško tankumyna, pradėjo šaudyti į mane. Nors jų kulkos zvimbė visai arti manęs, bet nekliudė.

Pasitraukiau giliau į mišką ir sprukau Vilniaus link. Toliau pėjęs apsistojau ir palaukiau kėl dienos. Išaušus grįžau į senąją vietą, kur nušovė enkavedistus ir pradėjau dau. Buvo paliktos tik ju kepurės ir kai kurie arnanogo daiktai. Taip pat buvo žymu ir kraujo lėtai.

Sugadines savo šautuvą pakiašu jį po samanomis ir nuėjau į kaimą, kuris buvo prieš ingoje pleno pusėje. Pas savo civilinius drabužius ir be kliūčių kelais bėl takais atėjau į Vilnių.

Kursantas Al. S. rašo: Birželio 23 d. apie 10 — 12 val. naktį Vilniaus atsikyriau nuo savo dalinio ir patraukiau į krūmus. Ten man besėdint atėjo vienas mūsų mokyklos kursantas ir drauge su juo užsirūkėme. Jis man papasakojo, kad vokiečiai supa bolševikus iš sparnu ir tėra tik vienas kelias patitraukti. Almonas link. Tos metu mes vienas kito minties nesupratome ir greit persiskyrėme.

Aš nuėjau į plėntą. Prie pieno rėmėkmeje pastebėjau vieną nerę kursantą, kurie ardėsi nuo mūlinės ir palaidinės savo uniformos ženklus. Paklausus, kodėl jis taip daro, rusas kursantas man pasiškino, kad daryą ašmėnę, nes nuo tos dienos nes esą taip parašyta raudonosios armiės statute. Aš jį palaikiau nepavojlin-

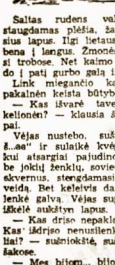

Plačiais Rytų laukais bėgo atakos būrys karių. Pirmose eilėse buvo Petras Jis neskaitė dienų kurie praleido fronte, nebėjo navojų.

— Vis pirmyn, i Rytus! Tėvynė taigose, daug užpustytų kapų!.. — skaudžiu ritmu plakė širdis.

Iš kažkur atskridusi kvinė ir tuta sunkvežimiai. Ir vėl Solės gas pasipuešė raudonom rožėm.

— Tėvėl, eikš pas mus! Mes taigėj taves laukem, — šlamėjo križ taigos sniegai.

— Už tave, brangioji dukryte, už mamą, už tūkstančių lietuvių surliauta... gyvenima...

Saltos Aldutės lūpose nušlamėjo amžina, užmerkė mėlynąsias akis. Snaigės žoko pasaikšta kėsrengė didvyriams minkštą pušėj guolį.

Tolumoj skardus „valio" mūs apatrankų ir šautuvų daina, plaukė tolyn, kalbėjo pasaulius epie didžrolių kerštą už visos tautos sužeistą gyvenima.

Danutė Valiūnė

Kas naujo LIETUVOJE

— Panevėžio Apygardos Komisariate buvo susirinke posėdžio darbybė žemės ūkio vadovų ir lietuvių sovietiniais atstovu. Be to, dalyvavo ir kai kurie atstovai iš Generalinio Komisariato. Baigiant suvažiavimą apygardos komisaras Neumas papildomai apibėdino visus pareigūnų skaitytus referatus. Nurodė į klaidžiojimus ir kai kurias ydas įgaso paskirti bolševizmui nugalėti.

— Praeitą savaitę Pirmasis Generalinis Tarėjas gen. Kubilūnas, lydimas Apygardos Komisaro ir kitų lankėsi Vilniuje. Be to, lydimas Apygardos Tarėjo ir apskrities viršininko, buvo nuvykęs į Svyrius, Geldamas ir Kauną Pirmasis Gen. Tarėjas gen. Kubilūnas aplankė Traką apskritį.

— Paskutiniu metu visoje eilėje Vilniaus Apygardos didesnių miestelių vykstą priešgaisrinės programgados diena. Be aktualių paskaitų ugniagesybos klausimais, atliekama ir pratimai gaisle. Tos dienos tikslas yra plačiausiu masto suvesti priešgaisrinės apsaugos propagandą provincijos gyventojų tarpe.

— Gegužės 28 d. sueina lygiai 141 metai nuo prisijungimo Vilniaus ugniagesių komandos įsikūrimo. Pernai Vilniaus miesto srities komisarui pataras, šių metų iškilmės sujungiamos su birželio 22 d. minėjimu. Birželio 22 d. Vilniaus Priešgaisrinė Apsauga minės ir savo įkurtuves naujose patalpose.

— Vieykiuisi Darbams už krašto ribų darbinkų šeimos, gyvenančios Vilniuje, Profesinės Sąjungos rūpesčiu be eilės aprūpinamas avalynę ir verpalinėmis medžiagomis. Apylinkių paskirstymo komisijos, pristačius Arbeitsamto liudijimus, šių šeimų paraiškimus pagal reikalingumą nustatytų normų ribose tenkina be eilės.

— Vilniaus Miesto Savivaldybė patkrino visai senūnilių ūkininkų šeimo ūkio gaminių tiekimą. Normaliesniam žemės ūkio gaminių tiekimui sudaryta specialė komisija, kuri organizuoja ir prižiūri žemės ūkio gaminių tiekimą.

— Birštono kurortas savo gydomąjį sezoną šiemet pradeda nuo birželio 1 d. Kurorte dirbs du prityrę gydytojai specialistai, dvi medicinos seserys ir kitas medicinos personalas. Ligonial maitintis galės svetainėje, kurią atidarys „Valgis". Maistas bus gaminamas pagal kortelių normas.

— Socialinio Draudimo Skyrius steigia vasaros vaikų sanatorijas, kurios pradės veikti nuo birželio 1 d. Į sanatorijas priimami silpnos sveikatos ir reikalingi ilgesnio poilsio ir maitinimo tarnybiniai vaikai. Sanatorijose jiems bus paruošta atitinkama programa — bendras aukliėjimas, gimnastika, dainos, vaikiai žaidimai, rankdarbiai ir t. t. Sanatorijos veiks trimis pamainomis—kiekviena po vieną mėnesį. Kandidatus, kurie reikalingi poilsio sanatorijose, bus parinkta atitinkamos gydytojų komisijos.

Kultūrinės naujienos

— „DAILĖS" kooperatyvo suruošioji Kauno dailiosios keramikos paroda praėjo didelių susidomėjimu. Parodą aplankė iš viso apie 8.000 žmonių.

— Šauliuose šiuo metu veikia net trys teatrai: Šiaulių Miesto Dramos Teatras, Muzikinis Teatras ir Profesinių Sąjungų Teatras. Dramos Teatras šį sezoną jau davė tris premjeras. Muzikinis Teatras, be visos eilės surinktų Muzikinių Vakarų pastatės operetė „Relvilio mergelė" ir dabar ruošia didžiulį visuomenei koncertą, kurio programoje dalyvaus apie 10 žmonių. Profesinių Sąjungų Teatras baigia repetuoti jau antrą premjerą. — J. Strazdo 5-veiksmų drama „Sugrįžo", kur vaidinamas lietuvių kovos už spausdintą žodį.

— Gegužės 22 d. Kaune Lietuvos Dailininkų Sąjungos rūpesčiu atidaryta Kaune gyvenančių dailininkų kūrinių parodė. Šioje parodoje dalyvauja 80 dailininkų su 282 kūriniais. Parodoje atstovaujamos beveik visos meno šakos: tapyba, skulptūra, grafika, dekoratyvinė dailė ir kt. Šį paroda yra svarbi priemonė dailės kūrinių apžvalga Lietuvoje po bolševikmečio.

— Ignas Seinius — mūsų kančių bolševikų laikais talentingas atpasakotojas skandinavų tautoms, dviejuose aerasaugnonės konvyzonų ligarsinę mūsų tautos vardą Svedijoje ir Suomijoje, yra parašęs mūsų teatrams pjesę, pavadinta „Gyvybės vandenys". Čia autorius vaizduja karčiausią troškimą, kad ir raja lietuvių tauta ineštų indėlį į pasaulinės civilizacijos lobyną.

— Birželio 8 d. Švenčionių gimnazija minė savo 25 metų veikimo mukaituves. Švenčionių Lietuvių Gimnazija karta su Vilniuje veikusia Vytauto Didžioje Gimnazija lenkų laikais yra suvaidinusi didelį vaidmenį Vilniaus krašto lietuvių gyvenime.

— Gegužės 22 d. Vilniuje pirma karta buvo statoma Gounod opera „Faustas" lėtisai su Valpurgijos naktimis. Šį kartą Vilniaus Operos baletas pasirodė kaip stiprus kolektyvas. Vilniaus Operos baletui vadovauja V. Germanavičius.

— Gegužės 23 d. Vilniaus Didžiojo Koncertų salėje suruošta simfoninni koncerta diriguo muzikas kompozitorius Konradas Kavečkas. Programoje buvo L. van Beethoveno Simfonija Nr. 6 F-dur, J. Naujalio — Šlūta, C. Franck — Simfoninė poema „Redemption" ir paties dirigento komponuotos trys dainos, kurias dainavo operos solistė Juozė Augustytė.

— Trumpą laiką Vilniuje viešėjo Kauno Didžiojo Teatro baletas. Visuomenei buvo suruošti du koncertai. Koncerte dalyvavo primabalerina T. Švenčiokaitė, premjeras V. Aukščiūnas ir J. Drasdauskaitė, T. Pagodinaitė, S. Modziliauskas ir B. Čunovas.

Darbo merginų emimas

5

ON. KAUNAS. Reicho darbo tarnyba atsinaujį rudenį vėl ima savoms ranom ir Reicho darbo tarnybą reikšos lyties jaunimui. Laisvų vietų joma Vokietijoje nedaug, o norinčiųjų skaičius jau labar labai didelis. Todėl, jei norima dar ir rudenį pačiekti į darbus Vokietijoje, 'tai užsiregistruoti Reicho darbo tarnybos moteriškos lyties jaunimui ėmimo vietose reikia iki šių metų liepos 1 d. Tuomet jauno merginos, gimusios 1923 — 1925 metais. Jų sveikata bus patikrinta rugpiūčio arba rugsėjo mėn., o Vokietijo jos išvažiuos greičiausiai rugsėjo pabaigoje. Reicho darbo tarnybos priimtos savanorės gauna atitinkamą liudijimą. Numatoma, kad primtojl iki jos pasiekimo pasitiks savo tėvų įmonėje. Bet, jei totalinio karo vedimo ribose pasirodytų, kad mergina turėtų dirbti savo tėvynėje, tai jį gali dirbti ne

Sportas

— Kaune pravestas moksleivių bėgimas per kaitybinės varybinės laimėjo Kauno Technikumas. Tuo būdu Technikumas laimėjo Kūno Kultūros Rūmų perėinamąją dovaną — taurę.

— Gegužės 23 d. Vilniuje įvyko futbolo rungtynės tarp ispanų ir Kauno vokiečių karių futbolininkų. Rungtynės po permainingos kovos baigėsi lygiomis (3:3).

— Gegužės 20 d. Vilniuje įvyko krepšinio rungtynės tarp Sarūno ir I gimnazijos ekipų. Rungtynes laimėjo Sarūnas 30:22.

— Gegužės 30 d. tarpmiestinėse Vilnius — Kaunas rungtynėse Vilniuje Kaunui atstovauti numatyti šie žaidėjai: Skelatkis, Šeštjus, Ilgimas, Geleišūnas, Dzindzilauskas, Tėvelis, Kersnauskas, Galvidžius, Penkauskas, Paberžis, Adomavičius, Gaunauskas, Skeivys, Paulauskas.

— Čenevoje pravestas tarpvalstybines Vengrija — Šveicarija futbolo rungtynes laimėjo Vengrija 3:1.

— Leipcige plaukymo rungtynėse Gisele Grossi 100 metrų krūtine praplaukė per 1:19,8 min. Šis rezultatas yra didesnis už pasaulinį rekordą (1:20,2 min.), pasiektą 1936 metais Hoelzneres.

— Bukarešte tris dienas trukusias tarpvalstybines Rumunijos — Slovakijos teniso rungtynes laimėjo Rumunija 5:0.

— Gegužės 23 Vilniuje įvyko šachmatų sezono užbaigimo žaido turnyras. Turnyre dalyavo 22 šachmatininkai. Prima vietą laimėjo, kaip ir pirmaisiais, iš viena partijos, meisteris Vaitonis. Antrą vietą — Skėma, trečią — Mažėlis.

JAUNŲJŲ DIENOS

„Vardan tos Lietuvos
Vienybės tekydi —
praskamba paskutinieji himno ai. dai kazenate ir nutyla.

— Pagerbta, laisvai... Išlaikirstyt...

Ir kuopa verčiasi pro duris į kiemą.

Pats pavasaris.

Gegužės

Medžiai, lyg kokio burtininko lazdelės mostelėjimu, per naktį sužaliavę, žolė senial švelnuji kilima paklojusi ir žaluma padengusi miestelio ąžuolą Lietuvos žemės.

Kuopos vyrai, išvirę pro duris, apsidairo po kiemą, žvilgteri į sužaliavusio beržo viršūnę besišypsąnti pavasariui varnėną ir pasilieža ilgesi puses.

Du jauni vyrukai neseniai dar įstoję į Savisaugos Dalinius, pasuko į gatvę.

— Kur einate? — užklausia iš einančiųjosius patrulis.

— Pasivaikščiot... Palei rajoną...

— Tik toli neužsikite. — palydi patrulio balsas.

ȯȯ

— Na, kaip patinka kareiviauti? — užklausia vieną savaitę anksčiau įstojęs Jonas savo draugą Petrą.

— Patinka... Truputį kelata tvarka, bet jau įpratau. Čia, ta ne mate. Ten, būdavo, kiek vėliau kell ir nieks tau netrukdo... bet dabar jau tiek įpratau, kad nebepramiegu, — pasiskubino užbaigti.

— Niekis, įpras! Žinoma, namie mama visad žiūrėdavo, kad sūnelis ligiau pamiegotų, o gal dar į lovą saldžios kojytės atnešdavo, — kiek paklepadamas tarė Jonas.

— Na, ka čia tu. Juk aš nebe vaikas. Bet namuose vis mat, kita tvarka...

ȯȯ

— Jaunas kareivis ... ...ūnas Petras.

— Ai!

— Kada parėjai?

— Prieš patikrinimą.

— Kas lėšėjo?

— Nesipraišau leidžiamas.

— Vieną valandą su šautuvu!

— Klausau! Vieną valandą su šautuvu.

Toks, maždaug, pasikalbėjimas įvyko tarp kuopininko ir prisą poraš savaičių įstojusio jaun. kareivio Petro Kalinkino.

— Tai ką, Petrai, galinas pasveikinti? — Šaiposi draugai

— Kokia progą?

— Su pirmąja būrynę valandą.

— Pirmasis būrynje savau valandą. Vadinas, esu nedrauginingiausias būrynje... Vandens, nesu vertas karlo vardo...

Mintys, kaip elektros kibirkštys, smaigstė Petro galvą.

— Tuk tas vienas lėšijmas į miestą, nieko nepasikiausiau... o štaip Petras buvo pasiryžęs būti draugingas, daugiau nenusikalsti klausyti viršininkų įsakymų ir juos vykdyti.

— Kuris iš jūsų Kalninūnas? — kuopos budėtojo balsas nuskardėjo po kazematą.

— Aš! — atsiliepė Petras.

— Byt prieš kelimą lėšiuosi karveivines.

— Klausau!

Kitą rytą būrininkas, sutikęs Petrą, pasakė:

— Tau dabar bausmė pakeičiama, bet žiūrėk, kad daugiau tai nebepasikartotų.

— Klausau! Daugiau nebepasikartos!

Nuo to laiko Petras liko draugingiausiu būrio kariu.

ȯȯ

Taip skenks dienos, ikaldamos naujų žinių į jaunų kareivių smegenis Su pavasariu jauni kareiviai savo žinias ir vykdė. Ir vieliau... vieliau jie tas žinias panaudos kovdami už naują Tėvynės ateitį.

ȯȯ

— Būrys, ramiai! Pagarba dežinėnt! — būrininko balsas būrio aikštėnėje ir sekantį batalono vadą.

— Sveiki, vyrai!

— Sveiks, tamsta! — vienu balsu atsakė būrys.

— Pagerbta.

Ir vadas, atsistoęs prieš švaižiuojantį į žojimo mokyklą būrį, pasakė kalbą.

Po šešių trumpų komanda — ir, būrys išvyko. Išvyko i Rytų Lietuvą, kur nemaža ras progų panaudoti savo žinias kovoje su bolševikų banditais.

ȯȯ

Bet niekas negali sugadinti jaunųjų ūpo. Siekiu ar tokiu būdu — reikia priaidėti prie bolševizmo sunkinimo ir jo ir gerisiuoja vyksta su daina ir gledriom akim.

Tad skamba lietuviškos sutartinės, verčiasi iš kazematų tolyn tolyn, nujaudindamos ne vieną lietuvišką širdį, prikeldamos miegančius topolius.

Ilgai prisimins rajono kaltonai jaunuosius, ilgai žiūrėdę lapai jaunųjų dainonis. Nes dabar — jaunųjų dienos.

M - Sa

UŽSIENIO ŽINIOS

THORNAS, NL. Kopernike gimtajame miestę 400 metų sukaktuvių proga suruošta prakilmingi iškilmės aktas Thorno miesto teatre. Ta proga pasakytose kalbose buvo pabrėžtas Koperniko vokiškumas ir paneigtas jo tariamas lenkiškumas.

STOCKHOLMAS, NL. „Daily Express" Maskvos korespondento Paulaus Hulde, dabar viešinčio Londone, fortiniumu Sovietų Sąjunga per šį karą su Vokietija iš viso yra netekusi 30 milijonų žmonių užmuštais ir sužeistais, patekusiais į nelaisvę ir miruisiais nuo ligų ar iš bado civiliniais gyventojais. Todėl, — sako korespondentas, — nerelikia taip galvoti, kad sovietų karių rezervai yra neišsenkami.

ROMA, NL. Stefanio pranešimu iš Ankaros, Teheране šiuo metu vyksta derybos tarp Irano vyriausybės ir JAV karinių organų. Šių derybų tikslas kai kuriuose deklimtuose armijos junginius pakeisti JAV kariuomenės dalimis. Irano sluoksniuose čia matomas naujas kingnis į anglų ir JAV įtakos likvidavimą.

ON. MINSKAS. „Visa Minsko miesto srity šiomis dienomis plačiu masto sistemingai perkrėtę ir išvalę vokiečių policija kartu su ff ir kitomis jos dalinia. Saugumo organų tyrinėjimas nustatė, kad miškuose besislapstančios bolševikų gaujos miesto turėjo tarpninkų ir informantų. Tu plataus masto valymo akcija vyko šitiųs savaitę.

VIGO NL. Kaip praneša Reuteris iš Vašingtono, Jungtinių Valstybių valstybės sekretorius Hullis ir Čangkingo pasiuntinys Jungtinėse valstybėse Wei Tao Mingas ketvirtadienį pasirašė ratifikavimo dokumentą kinų amerikiečių sutarties, kuria Amerika liečiada savo ekstersitorialinę teisę Kinijoje.

STOCKHOLMAS, NL. „Nya Dagligt Allehanda" pranešimu iš Čikagos, potvynio katastrofa Amerikos vidurinėjose vakarinose vis labiau didėja. Tipas lėšio iš krasnų ir sudaro milžiniška trikampį, kurį sudaro Indianos Illinois, Missouri, Kansaso ir Oklanomos šiatai. 82 — 100.000 žmonių yra be pastogės. Žalos kol kas negalima apskaičiuoti.

Bet didžiausias pavojus tuo tarpu gresia Saint Luis ir Can Girardeau miestems, kur Missini upė grasina sugriauti visus pylimus „United Press" praneša, kad vandęs ansėmė apie 12.000 km kv.. Pustrečio tūkstančio žmonių teko evakuoti. Miestiečiai pylimus į pietus nuo Saint Luis. Prie Saint Charles Missouri srovė pakilo dešimt metrų: vandęs vis dar kyla.

LVOVAS NL. Generalinės Gubernijos užkariniečių pazeidžiųnų paskelbus verbavima savanoriu į frontą, sudaryant SS Galiečijos savanorių legioną vienos šauliy divizijos dydžio, gyventojai pradėjo tokį entuziazma, jog neprašjus nė porai savaičių savanoriais žiūrėt daug tūkstančių krašto gyventojų ir jų skaičius praėjęs kiaušias vilties.

STOCKHOLMAS NL. Pirmasis Amerikos oro pajėgų aerodromas Anglijoje buvo Italystas Andrewsfields. Ši pastaraisiais mėnesiais pastatė amerikiečių pionieriai. Prezidentas Roosevelt šiai dėl buvo iškilmingai perduotas amerikiečiams.

ROMA NL. Brazilijos prakybos laivynas nuo to laiko, kai Brazilija šiai karą, neteko 24 laivų, 107.636 brt talpos, ir 873 jūrės narių. Tie skaičiai oficialai skelbiami Brazilijos žiniaisiu.

SOLONIKAI NL. Čia žautosiniuose Egipto — Graikijos žaidynių tarybą, paspausta Londono, nutarė įsteigti savo diplomatinę atstovybę Sovietų Sąjungoje.

STOCKHOLMAS NL. Britų žinių agentūrai pranešimu, Australijos karo ministeris Perde paskelbė, kad australų nuostolai per karo žygį Siaurės Afrikoje siekia 18.713 karių.

STOCKHOLMAS NL. Treičiadienį Stockholme buvo nuteisti Maskvai tarnavę šnipai Nils Huldinas ir Kurt Sellitzas. Jiems paskirtos penjos už šešiu metu kalėjimo bausmes už šnipinėjimą ar pasirengimą šnipinėti. Abu nuteistieji išdavė svarbias žinias apie Švedų kariuomenę.

STOCKHOLMAS NL. Kaip Reuteris iš Čikagos praneša, ketvirtadienį karinis bombonešis nukrito į didžiausią pasaulyje gazometrą Čikagoje, kuris užsidegė. Lėktuve buvo 12 narių, buvo liepsnoje. Gazometras buvo 20 milijonų kubinių pėdų talpos.

UKININKAI!

Premijų korteles kurias jūs gausnete už atiduotus žemės ūkio gaminius, dabar galite atsimti pas valsčių viršaičius ir pleniniu, „Sodybos" bei „Lietūkio" krautuvėse. Su tomis kortelėmis jūs galite „Lietūkio" krautuvėse pirkti cukraus, druskos ir kitokių prekių. Atsiimkite savo premijų korteles, jos yra pelnytas atlyginimas už jūsų atiduotus gaminius.

KARAS

Nr. 23 (1184) Vilnius, 1945 m. birželio 29 d.

PRENUMERATA metams — 6 Rm; pusei metų — 3 Rm; 3 mėn. — 1,50 Rm.
Išrašoma mažiausia metų kainyčiai, priešlaikinė kainoraštis tvarkos, pav., I — III mėn. IV — VI ir t. t.

Visi aukojame Savitarpinei Pagalbai

VISŲ ĮSTAIGŲ, ĮMONIŲ VADOVAMS, DIRBANTIEMS IR SAVITARPINĖS PAGALBOS KOMITETAMS

Pagal Pirmojo Generalinio Tarėjo patvirtintą Savitarpinės Pagalbos metinį auką rinkimo planą vienos dienos uždarbį antra karta šimet aukojasi grąžės mėn. Šį metinį auką ūkininkai sukoja Savitarpinei Pagalbai nuo valdomos žemės.

Tad prašau visų įstaigų ir įmonių vadovus suteikti darbuotojų kategšus ir išmokant atlyginimą surinkti iš kiekvieno auką Savitarpinei Pagalbai.

Savitarpinės Pagalbos valsčių komitetai prašomi suorganizuoti rinkėjus ir surinkti aukas iš ūkininkų.

Laisvų profesijų asmenys laipsnį prašomi atlikti savo pareigą Savitarpinei Pagalbai — pasukoti vienos dienos uždarbį.

Visos aukos įnešamos į vietos Komitetų einamąsias saskaitas arba tiesiog Komitetams jų raštinėse.

Už aukas iš anksto tariu viešai ačiū.

Savitarpinės Pagalbos Vyriausiojo Komiteto Pirmininkas

MŪSŲ GYVENIMAS

Medžiaga iš mūsų karių gyvenimo vokiečių spaudai

Vokiečių vadovybė yra įsakiusi duoti vokiečių spaudai attinkamų rašinių ir foto nuotraukų iš mūsų karių gyvenimo ir jų veiklos kovoje su bolševizmu. Aprašymuose ir foto nuotraukose gali būti pavaizduota tiek lietuviškųjų dalinių, tiek atskirų karių veikla ir žygiai Rytuose ir Tėvynėje.

LSD Ryšio karininkas paragino visų batalionų ir atskirų dalinių vadus prašomą medžiagą siųsti jo štaban. Rašinituose ir nuotraukose turėtų atsispindėti tiek didesnių ar mažesnių vienetų, tiek atskirų karių pasižymėjimai, apdovanojimai, pagyrimai, bėdingesnių kautynių ir žygių neligi, vaizdūs aprašymai, bei įvairūs kautynėki nuotykiai, o taip pat ir polisio valandėlių, atvykių žvengimo ir karevižkėsio gyvenimo kasdieninės buities pavaizdavimas.

Suprantant mūsų batalionų karių gyvenimo ir žygių pavaizdavimo svarbuma ne tik lietuviškojo, bet ir Vokiečijos Reicho spaudoje, reikia laukti, kad mūsų dalinių vadai ir atskiri kariai šį nuodymą tinkamai įvykdys, tuo prisidėdami prie lietuvio kario žygių ir aukų įamžinimo šio moderninio pasaulinio karo meto spaudoje. Sia mintimi vadovadamosi, nuo pat karo su bolševizmu pradžios dirba ir mūsų savaitraštis „Karis" redakcija. Ji taip pat įpareigota prisidėti ir aukščiau nurodytame reikale.

Taigi tiek Ryšių Karininko Štaban, tiek mūsų redakcijai pasiūtoji iš batalionų medžiaga bus panaudota tam pačiam tikslui: kuo plačiausiai paskelbti pasaulio ir mūsų karių kovas, darbus ir žygeviniuos šūhūtinėje Europos kovoje prieš bolševizmą.

„KARIO" BENDRADARBIAMS RYTUOSE

„Karis" bendradarbiai bei korespondentai dažnai neturi progos asmeniškai atsiimti iš „Kario" administracijos jiems priklausantį honorarą už rašinius. Kadangi kitu būdu pinigai feldpostams nepersiunčiami, tai honoraną kartais be nauodos ligai guldėdami taip pat užtęsia mūsų administracijos atskaitomybę.

Prašome mūsų bendradarbius, esant bet kuriai progai, savo honoraną atsiimti per draugus, kurie vyksta Lietuvon, duodant jiems formalią įgaliojimą. Todėl pat ir šiuliojimą galima atsiusti ir paštu, tiksliai nurodant, kam iš karo artimųjų ar šeimos narių pinigai gali būti teiksti ar pasiųsti paštu, ka „Kario" administracija viską įvykdys.

Visi kiti mūsų laikraščio bendradarbiai Lietuvoje prašomi pranešti mums tikslų savo adresą, kad laiku būtų galima išsiųsti šamą honoraną už rašinius.

Mūsų kariai pletų metu prie laiko virtuvės Rytuose.

Pavyzdingas kario draugiškumas

Praėjusį rudenį dėl pertvarkymo atyjimo dokumentų N. Bn., esančio Rytuose, karių šeimoms, tam tikrą laiką buvo sulaikytas atlyginimo mokėjimas. Todėl kai kurioms šeimoms, kurios pragyvena tik iš gaunamo atlyginimo, susidarė gana sunkoka padėtis (vėliau buvo išmokėta). Atsargos vyr. Ipolitas T-kas, sužinojęs tokią savo seno kolegos šeimos padėtį, iš savo gaunamos gana kukliios algos pasiuntė tai šeimai gana nemažą sumą pinigų (visai jo nepraėjusi), kad ten būtų palengvintų jos gyvenimą, kol bus sutvarkytas atlyginimas. Be to, jis visai nepriminė, kad kada nors jam tie pinigai būtų grąžinti.

Tad ne tik toji šeima ir tasai jo kolega yra dėkingi, bet ir mes visi kariai, esantieji už Lietuvos ribų, džiaugiamės kad atsiranda žmonių, kurie mus ir mūsų šeimas atjaučia ir įvertina mūsų darbą. Tegu būna čia atsargos karys kilniųjų pavyzdžiu visiems. Jei kartais palietus kokiems nors sunkumams bei nelaimes tas šeimas, kurių globėjai yra už Lietuvos ribų, bent kek ištiesdami, stengsimės savo darbais padėti nugalėt ir galutinai sutriuškint pasaulio marą — komunizmą.

Vrš. A. Ivanauskas

● PAIEŠKOMI DINGĘ KARIAI ●

Psk. Jurgis — Stasys Lenkaitis, prieš karą tarnaves Pabradės poligone. Kas žinotų jo likimą, prašoma pranešti St. Telkšniui, Gulbinų girininkija, Pabradė.

Eil. Kazys Grigaitis, tarnaves 3 tilonų pulke, o prieš karą — Pabradės poligone. Kas žinotų jo likimą, prašoma pranešti Barborai Grigaitienei, Mažeikių km., Gruzdžiai, Šiaulių apa.

Eil. Stasys Kučas, tarnaves VIlniuje, o prieš karą 234 šaulių pulke — Pabradės poligone. Kas žinotų jo likimą, prašoma pranešti Povilui Kučui, Gilbonių km., Smilgiai, Panevėžio apa.

Stepas Remeikis, tarnaves 6ii art. pulko 4 baterijoje. Kas žinotų ka nors apie jį, prašoma pranešti Grendai Remeikaitei, Šiauliai, Kauno g-vė Nr. 4a.

● NORI SUSIRAŠINĖTI ●

Su lietuvisis kariais, esančiais Rytuose, nori susirašinėti Vincas Bulvidas, Didvėjų km., Vidukla, Rasainių apa.

Nori susirašinėti su kariu Rytuose Algimas Vilkaitis, Labanoro paštas, Švenčionių apa.

Rytuose esantieji kariai Kazys Ališinas ir Jonas Figlirinas nori susirašinėt su lietuvaitėmis. Abieju adresas: Feldpost Nr. 42891.

Kas nori susirašinėti su kariu Rytuose, rašykite adresu: Feldpost P. Bulovas, Feldpost Nr. 41363. Kas galėtų atsiųsti, labai pageidaučiau gauti foto filmų (filmos 6x9). Atsilygintiėiau.

Kariai Rytuose Antanas Remza ir Broniu Ciuryla nori susirašinėti. Jų adresas: Feldpost Nr. 35959 B.

Redakcijos atsakymai

Gr. Antanui Grieiui. Tamstos rašinėli iš Rytų gavome ir jį dedame. Prašome ir toliau „Kariui" parašinėti, nes mūsų skaitytojai Tėvynėje ir laukia kuo daugiausia rašinių iš Rytų.

Vrš. A. Ivanauskui. Už „Karį" Nr. 20 ėdėta Tamstos rašinėli išrašėme „Kari" Tamstos nurodytais adresais.

Grendai Remeikaitei. Apie kari Stepą Remeika neturime jokių žinių.

Medžiaga iš mūsų karių gyvenimo vokiečių spaudai

KARIŲ TEATRO KOLEKTYVAS RADIJO PUSVALANDYJE

Praėjusį sekmadienį, gegužės 23 d., lietuvių kariųi radijo puevalandyje dalyvavo mūsų Fronto teatro kolektyvas, pastatęs radijo vaidinimą „Žygių aidai". Buvo geral pavaizduotos įvairios mūsų karių gyvenimo Rytuose buities nuotrupos. Vaidinimo turinyje didžiąją dalį užėmė prisiminimai iš 1919 m. Idėjinės ir giniklopos kovos prieš bolševizmą, kuris jau anuo metu tiesė savo kruvinus nagus į šauną Nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Reikia paminėti, kad mūsų kariai labai domisi nesenai susikūrusiu savojo Fronto teatro veikla ir laukia jo dažnesnio pasirodymo, kaip radijo bangomis, taip ir tiesioginiai — Rytuose, kur jau dveji metai gyvena, dirba ir kaunasi mūsų vyrai. Suprantama, kad lietuviškoje aplinkoje mano jie yra be galo pastilge.

MŪSŲ KARIŲ CHORAS RYTUOSE

X. batalono 3 kuopos 1. psk. Navyko inicialyva suorganizuotas vyrų choras, laisvomis nuo tarnybos valandomis ir gražiomis sekmadieniu

POETAS

— Aš eiles rašau tik tada, kai rūkau.

— Tai tamsta būtinai turi mesti rūkęs.

PASIKALBĖJIMAS PIRTYJE

— Prašau bilietą į vonią.

— Gal ponas užsirašysite abonementą 12-kai kartų, pigiau kainos?

IŠPĖJO

— Su sunkia širdimi ateinu pas tave, tėvai!

— Neatrūpink, užtat grįži lengva kūkeve.

SUPRATO

Kaimietis klausia fotografa:

— Kiek kainos mano sūnų atvaizdai?

— Dvidešimt markių tuzinas.

— Tai teka kiek palaukti, nes dabar turiu tik vienuolika vaikų...

ŽMONA IR ISTORIJA

Kuomet pareinu įkaulęs, mano žmona puola į istorią.

— Gal į istorią?

— Ne, į istorią, nes visuomet pasakoja praeities dalykus.

ŠVIETIMAS

— Mano žmona dažnai mėgina apšvisti mane.

— Mano taip pat. Vakar ji metė man degančią lempą.

GERA MEILĖ

— Kiti vyrai savo žmonas dangun keiia, o tu...

— Tikėk, ir aš taip pat padarychiau, jei žinočiau, kad tu ten pasilikei.

GEGUŽINĖS PAMALDOS RYTUOSE

Ilgai laukias ir visų mylimas kapelionas kun. Ig. gegužės 18 d. atvyko į mūsų batalioną, beroda, jau tredią kartą. Jis batalono karių labai mylimas dėl savo gražių pamokslų, nuosėrdaus ir šimtingo žodžio. Ta proga kun. Ig. atlikė gegužines pamaldas ir kitos dienos rytą šv. Mišias. Išpažinties ir Mišių ištikusysti susirinko ne tik batalono kariai, bet ir čia, dar nuo Didžiojo karo, gyvenančios lietuvių šeimos.

Kapelionas savo gražiame pamoksle priminė, kad mes, lietuviai, esame labai senos, gražiosios Nemuno šalies vaikai; šalies, kurios girios, kaip ir senovėje, eilės ta viešiems juntama didybe. Nors dabar nėra šventųjų girių nei ąžuolynų, vaidilutės nebekūrena amžinosios ugnies, tačiau lietuvis myli savo šalį ir jos tikybą daug kilniau, daug gražiau, negu senovėje. Mūsų sentėvių pagarba nekaltoms mergėlėms ir šiandien yra tokia pat kieta mūsų tikėjime ĮŠventčiausią Panelę Marią. Ne be reikalo Romos popiežiai, rašydami ganytojiškus laiškus mūsų vyskupams, juos prašo perduoti Marijos šiunums ir dukterims. „Tad kariai ir Nemuno šalies vyrai, būkite kieti ir nepalaužiami tikėjime ir kovoje Bolševizmas, Dieruj jau dedant, bus sunaikintas, jūs surgėsite su pergalės daina i savo žemę ir Tėvynę", — baigė pamoksią

Taip pat kapelionas aplankė visus batalono karius net ir tarnybų vietose.

J. psk. Jul. Šusmaras

Apdovanojo pasižymėjusius kautynėse ir tarnyboje

S. m. gegužės 16 d. X. Batalione įvyko pasižymėjusių karių apdovanojimas garbės ženklais.

Aikštėje prieš batalioro štabą išsirikiavo vietos sargybos dalinys ir pristatyti apdovanojimui vyrai. Einąs batalono ryšių karininko pareigas vokiečių karininkas i šsirikiavusius prabilo: „Lietuviai, mano draugai! Didžioji Vokietija jau nuo 1939 metų yra karo padėtyje su kapitalistinėmis Vakarų plutokratijomis ir nuo 1941 metų pradėjo kerą su pačiu nuodmiausiu Europos priešu — bolševizmu. Visa eilė kovų įrodė, kad bolševizmas siekė sunaikinti ne tik Vokietiją, bet ir sutrypti visą Europą su jos šimtmetine kultūra. Kad ir sunki ši kova, tačiau vokiečiai ir jos sąjungininkų kariuomenės pasiekė laimėti taą tikrą pergalę. Lietuvių tauta, — pareiškė jis: savanoriškai dalyvaująs šioje kovoje. Batalionas, kurio vyrams man teika garbė įteikti pasižymėjimo ženklus, yra daug gero padares savo tarnai ir nemažą padėjęs karę".

Po trumpos kylę karininko kalbos, II klasės bronzos medalių su kardais buvo apdovanoti šie batalono vyrai: 1) Kpt. Llormanas Medardas, 2) ln. Baltrušaitis Vladas, 3) ln. Gasūnas Algirdas, 4) J. ln. Stanaitis Jonas, 5) J. ln. Antanavičius Jonas, 6) psk. Paičkauskas Jonas, 7) psk. Petrulis Jonas, 8) eil. Vižys Kazys, 9) eil. Laurynaitis Juozas, 10) eil. Lingys Liudas ir 11) eil. Eichis Jonas.

Pabaigoje batalono vadas priminė, kad panašus apdovanojimas jau nebe pirmas. Apdovanotieji turi stengtis, kad jiems suteikta garbė būtų ištikrosna prideramoje aukštumoje, o neapdovanoti turi paseikti savų pavyzdžiu, nes kiekvienas pasižymėjimas, kiekvienas jūsų sraigės priešui šė jo pareikalauja kraujo, o mums, atvirkščiai, teikia jėgų. Tad kiekvienas būkite narsus ir kietas kovoje, ir nepamirkite, kad juma tenka garbė dalyvauti Europos tautų bendroje kovoje prieš raudonuosius Rytus", — baigė batalono vadas

Be to, ta pačia proga turėjo būti apdovanoti dar šeši žvairaus laipsnio batalono kariai, tačiau dėl tam tikrų priežasčių jie negalėjo dalyvauti kovoje apdovanojimo šėlimėse. Jie bus apdovanoti vėsiciral.

J. psk. Jul. Šusmaras

GALVOSŪKIAI

SARADA NR. 5

(Vert. 1 tšk.)

Kai šštuonias raides imsi,
Gražų balsą sulipinsi.
Tada dvi pirmas nubrauk, —
Na, ir vyro vardą gauk.
Po to pirmą raidę keisdi,
Tik tada sluį leiski...
Jei kas priekyj „e" pridės, —
Gerą pramogą turės.

Es.

MŪSŲ VYRŲ SVAJONĖS

J. Tum-Ts

J. Tum-Ts

J. Tum-Ts

J. Tum-Tumavičiaus piešiniai ir žodžiai

1. Būt geral, kad veik kasdieną Gautum laiškus vis,
Ne po du ir ne po vieną —
O iš karto trįs.

2. Būt geral, kad spintos skrisių Lentynos pilnom —
Knygą apkasan įkrisių
Laisvom valandom.

3. Būtų irgi ne pro šalį
Draugą įsigyt,
Kurs žavėtų mūsų kari
Bunkery kasyt.

4. Na, bet Fronto šį Teatrą
Norime tikrai
Dar matyt prieš šventą Petrą —
Tai vyrų geraii